

LETO XXIII. Stev. 3
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK — OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

S TISKOVNE KONFERENCE V DRŽAVNEM SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Nasproti blokovski propagandi vztrajna politika aktivne mirne koeksistence

Američani hočejo komplicirati položaj na Bližnjem vzhodu? — Razorožitvena prizadevanja se morajo predvsem nadaljevati — Mnenje »Zen Min Zi Baa« — O beguncih iz Madžarske

Beograd, 4. jan. (Tanjug.) Predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Branko Drašković je na današnjem sestanku z novinarji izjavil, da presoja Jugoslavija stike med socialističnimi deželami v duhu dokumentov, podpisanih v Beogradu in Moskvi. Na vprašanje, kaj misli o pisanju sovjetske revije »Novoje Vremja«, v katerem niso kritizirana samo doktrinarna vprašanja, marveč tudi politika Jugoslavije, je Drašković odgovoril:

»Zadnje čase je bilo na raznih straneh in ob različnih priložnostih govora o tem, kako presoja Jugoslavija stike med socialističnimi deželami in kakšno je njeno stališče do nekaterih perečih vprašanj mednarodnega razvoja. V tej zvezi lahko izjavim:

Stike med socialističnimi deželami presoja v duhu dokumentov, podpisanih v Beogradu in Moskvi. O vprašanjih, ki jih obravnavajo zadnje čase neposredno ali posredno povezane z Jugoslavijo, so naša gledišča že znana. Razlike v glediščih so po

našem mnenju normalen pojav, konstruktivna razprava pa koristna, vtem ko se nam neobrazložene moralne in politične sodbe ne zde koristne.

Drži, da zdaj na Vzhodu in na Zahodu pravzaprav o blokovski politiki ugovarjajo naši politiki in posameznim našim političnim glediščem, ki jih napačno tolmačijo. Takšno nepravilno presojo je po našem mnenju posledica propagandnega boja, ki ga zdaj znova bijejo med bloki in v katerem so spet v ospredju poudarjena toga ideološka gledišča in nagibi. Za nas je to nov raz-

log, da nadaljujemo politiko aktivne miroljubne koeksistence, ki lahko edina zagotovi in ohrani mir.

Ko je Branko Drašković komentiral novi program ameriške vlade za Bližnji vzhod, je izjavil: »Če bi prišlo do takšne politike, menimo, da bi pomenila kompliciranje že tako občutljivega položaja na Bližnjem vzhodu. Po našem mnenju je napačno in škodljivo, da v sedanjem položaju govorimo o tem področju kot o vakuumu, s čimer zanikamo pravico in sposobnost arabskih narodov, da so gospodarji na svojih tleh, in legalizirajo poglavitve nasprotij in možnosti spopada med velesilami na tem področju.

Najnovejšo poslanico predsednika ZDA Eisenhowerja, naslovljeno na predsednika sovjetske vlade Bulganina, je Branko Drašković ocenil s besedami: »Glavno je po našem mnenju, da so na eni in drugi strani pripravljene v kakršnemkoli okviru nadaljevati razpravo o razorožitvi.

Ko je odgovarjal na nadaljnja vprašanja, je Drašković izjavil, da za zdaj ni nobenih novih momentov v zvezi z obiskom predsednika Tita v ZDA.

Dopisnik »Ansee« je navedel stavek iz nedavnega članka pekinškega časnika »Zen Min Zi Baa«: »Stališče maršala Tita lahko privede samo do preloma med socialističnimi deželami in je vprašanje, ali pomeni takšno stališče Komunistične partije Kitajske spremembo njenega stališča nasproti Jugoslaviji? Drašković je odgovoril: »Za takšen sklep o kitajskem stališču ni podlage.

Na vprašanje, ali je resnična vest nekaterih tujih agencij, da so sovjetske čete zapustile jugoslovansko-madžarsko mejo, je Drašković odgovoril, da mu ni znano, da so se sovjetske čete pojavile na naši meji. Tudi na današnjem sestanku z novinarji je Drašković povedal nekaj podatkov o madžarskih beguncih v Jugoslaviji. Rekel je, da je pribežalo doslej k nam 2236 beguncev. Na Madžarsko se jih je vrnilo doslej 132, v zahodne dežele jih je odpotovalo 29, ostali pa se še mude v Jugoslaviji. Doslej sta dali vizume za določeno število madžarskih beguncev samo Francija in Italija (Francija 18, Italija 11).

Financijska pogajanja z Italijo

Beograd, 4. jan. (Jugopres).

Konec januarja bo odpotovala v Rim jugoslovanska gospodarska delegacija, da bi se pogajala za sporazum o kreditiranju italijanskih dobav Jugoslaviji. Sporazum naj bi zajamčil kar najbolj ugodne kreditne pogoje glede na ugodnosti, ki jih je Jugoslaviji nudil prejšnji sporazum o posebnih dobavah, ki je bil sklenjen marca lani.

Trgovinska pogajanja z ZSSR

Beograd, 4. jan. (Tanjug.) Te dni bo odpotovala v Moskvo jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se bo ondaj pogajala o trgovinski izmenjavi blaga med Jugoslavijo in ZSSR v letu 1957.

Novi ljudi v Sejem značilnost volilne kampanje na Poljskem

Oktobrski dogodki in sklepi plenuma CK ZDPP vplivajo odločilno na priprave na volitve in sestavo novega Sejma

Varšava, 4. jan. (Tanjug.) Z Novim letom je prešla volilna kampanja na Poljskem v svoje poslednje obdobje, za katerega so značilni široka agitacija političnih strank za svoje kandidate in sestanki kandidatov z volivci. Časniki poročajo sleherni dan o zborovanjih, ki jih organizirajo v raznih krajih dežele in ki nimajo samo običajnega predvolilnega značaja, marveč razpravljajo na njih o najrazličnejših vprašanjih, ki bo o njih sklepal novi Sejem, katerega člane bodo izvolili 20. januarja na splošnih parlamentarnih volitvah. V zadnjih dveh dneh sta bila med svojimi volivci med drugimi člani politbiroja ZDPP Edvard Ochab in Stefan Jendrychowski.

Davi so objavili skupni predvolilni razglas vaških združenih organizacij, ki pravi, da je program Fronte narodne enotnosti, ki sloni na sklepih VIII. plenuma CK PDZPP, hkrati tudi program poljskega združenega gibanja. Opaziti je, da v zelo živahni politični aktivnosti po deželi prevladuje sodelovanje političnih strank, strnjениh v Fronti narodne enotnosti, ki skupno postavljajo svoje kandidate. Statistični podatki o poslanskih kandidatih za novi Sejem kažejo, da bodo v bodočem parlamentu v veliki večini ljudje, ki bodo privratici dobili mandat najvišjega narodnega predstavnika. Izmed skupaj 723 kandidatov jih je le 83, ki so bili že

Zahvala predsednika Tita za novoletne čestitke

Beograd, 4. jan. (Tanjug.) — Ob Novem letu 1957 sem prejel številne čestitke delovnih kolektivov, ljudskih odborov, družbenih organizacij, znanstvenih ustanov, šol, pripadnikov JLA, naših predstavnikov v tujini in posameznikov.

Ob tej priložnosti bi se rad najpristrajše zahvalil za čestitke, ki sem jih prejel, in zaželel vsem v letu 1957 obilo sreče.

Josip Broz-Tito.

Ob burmanskem prazniku

Beograd, 4. januarja (Tanjug.) Predsednik republike Josip Broz-Tito je poslal predsedniku Burmanske unije dr. Ba Uju ob burmanskem narodnem prazniku tole brzojavko:

»V imenu narodov Jugoslavije in v svojem imenu pošiljam Vaši ekscelenci in burmanskemu ljudstvu ob narodnem prazniku Burmanske unije najlepše želje za nenehni napredek ljudstva Burme in za Vašo blaginjo.

MISIJA MAURICEA FAURA V ALŽIRU

FRANCOSKI INTERESI na boljših odnosih s Tunizijo

Paris, 4. jan. (Tanjug.) Po presledku v pogajanjih, ki je trajal malone tri mesece, sta se Francija in Tunizija sporazumeli, da bosta uredili medsebojne diplomatske stike. Državni sekretar za zunanje zadeve Maurice Faure bo v začetku prihodnjega tedna odpotoval v Tunis in predsedniku tuniške vlade Habibu Burgibi pojasnil izredni pomen, ki ga Francija pripisuje ohranitvi tradicionalnega francosko-afriškega prijateljstva in sodelovanja. Faure bo tudi zahteval, naj se tuniška delegacija v OZN vzdrži »proti-francoskega izpada« v bližnji debati o alžirskem vprašanju.

To neurejeno vprašanje je pravzaprav glavni razlog napetosti v sedanjih stikih med Francijo in njenim bivšim protektoratom. »Neodvisnosti in varnosti Tunizije ni moč misliti, ne da bi se zaključila vojna v Alžiru.« Je izjavil nedavno ministrski predsednik Burgiba. Ko je Burgiba danes pozdravil prihod libijskega predsednika vlade, ki je prišel v Tunis na uradni obisk, je rekel, da so »tesni stiki med libijsko in tuniško vlado, dokler Alžir ne bo neodvisen, prvi korak k federaciji Severne Afrike.

Velike so težave in nesporazumi med Francijo in Tunizijo tudi v vprašanju francoskih vojaških oporišč, zlasti v zvezi z gospodarsko pomočjo. Trden sklep Tunizije, da ohrani tesne stike z Marokom in sosedno Libijo, kakor tudi možnost nadaljnjega vplivanja Tunizije na alžirsko narodno gibanje, sta bistveni element v novi orientaciji Francije, da obnovi prijateljske stike s Tunizijo. V Parizu ugodno presojajo sklep tuniške vlade, da se bo uprlo poskusom nekaterih predstavnikov Arabske lige, da bi se ta vmešavala v notranje tuniške zadeve, ko bodo sodili Salaha Ben Jusufa, pobeglega bivšega tajnika Neodestura. V Parizu poudarjajo, da je sodni postopek proti Salahu Ben Jusufu, čigar pristajši so zahtevali »križarsko vojno proti Franciji«, pokazal, kako čvrsta je neodvisnost Tunizije. Pokazal je tudi, da bi utegnala imeti Tunizija v bodočih francosko-afriških stikih pomembno vlogo.

Do znanih sprememb v stališču nasproti Tuniziji je prišlo tudi zaradi izrednega zanimanja francoskih finančnih krogov za vladne načrte v Sahari. Ti načrti se nanašajo na izkoriščanje bogatih petrolejskih vrelcev, ki jih ne bodo mogli izkoriščati v večji meri, dokler ne bodo zgrajeni naftovodi. Tuniška luka Gabes je za petrolejske vrelce v Sahari nar-

Obisk socialistov iz Italije na Poljskem

Rim, 4. jan. (AFP.) Delegacija italijanske Socialistične stranke je odpotovala na Poljsko. V delegaciji so socialistični poslanci Giacomo Mancini, Francesco de Martino, podsekretar italijanske generalne konfederacije dela Fernando Santi in direktor socialističnega glasila »Avanti« Tullio Vecchiatti.

Zahod odriva druge

od pogajanj o razorožitvi, kakor jih je predlagal Bulganin

London, 4. jan. (Tanjug.) Zunanje ministrstvo je objavilo besedilo Edenovega odgovora na Bulganinove predloge o razorožitvi z dne 17. novembra lani. Odgovor so izročili sovjetski vladi v Moskvi. V njem je rečeno, da je v OZN že ustrezen mednarodni organ za razgovore o vseh vprašanjih razorožitve in da zato britanska vlada zavrača predlog o konferenci štirih velesil in Indije, ker ta konferenca na najvišji ravni bržkone ne bi dosti koristila. O razorožitvi naj bi razpravljali v razorožitveni komisiji OZN, ki bo v kratkem začela delati, in v njenem ožjem odboru, ki bo znova začel delo v marcu.

Na Bulganinove predloge sta podobno odgovorili tudi ameriška in francoska vlada. Vse tri odgovore so sestavili po medsebojnem posvetovanju in razpravljanju v okviru Atlantske zveze. Maršal Bulganin je predlagal, naj bi postopno zmanjšali oborožene sile velesil, prepovedali jedrsko orožje v roku dveh let in takoj ustavili vse poskusne jedrske eksplozije, zmanjšali okupacijske sile v Nemčiji, sovjetske in zahodne, v letu 1957 za eno tretjino, hkrati občutno omejili britanske, francoske in ameriške sile v deželah Atlantske zveze ter sovjetske sile v deželah Varšavske zveze, ukinili v roku dveh let vsa vojaška oporišča na ozemlju drugih držav, omejili vojaške zadatke ter uveljavili učinkovito mednarodno nadzorstvo nad izpolnjevanjem predlaganih ukre-

pov. Bulganin je tudi sporočil, da je sovjetska vlada pripravljena proučiti možnost, da bi dovolili svobodno letalsko nadzorstvo nad 800 km širokim področju vzhodno in zahodno od sedanje demarkacijske črte med sovjetskimi in zahodnimi oboroženimi silami. Dežele Atlantske in Varšavske zveze naj bi sklenile nenapadalni pakt. V tej zvezi je predlagal konferenco ameriških, britanskih, francoskih, kitajskih, indijskih in sovjetskih državnikov, ki naj bi se v teh okvirih v glavnem sporazumeli o razorožitvi.

Korejsko vprašanje v političnem odboru OZN

New York, 4. jan. (AP.) Politični odbor Generalne skupščine OZN je začel obravnavati vprašanje Koreje. Na dnevnem redu sta poročila komisije OZN za združitev in obnovo Koreje ter poročilo indijske vlade o bivših ujetnikih v korejski vojni. Slednje govori o 88 bivših vojnih ujetnikih, ki so prišli iz Koreje v Indijo. Preden so začeli obravnavati obe poročili, je ameriški delegat predlagal resolucijo, po kateri bi se moral udeležiti te razprave tudi delegat Južne Koreje. Indija je predlagala, naj bi povabili predstavnike Severne in Južne Koreje ali pa naj bi razpravljali brez njiju. Pri glasovanju je bila indijska resolucija zavrnjena, ameriška pa sprejeta z 51 proti 10 in pri 12 vzdržanih glasovih.

30 km pred El Arišem

Kairo, 4. jan. (Tanjug.) Odred JLA, ki se pomika vzdolž severne poti na Sinajskem polotoku od El Kantare proti El Arišu, je dospel na določeno črto do Mazare, 110 km vzhodno od Sueza. Na poti proti Mazari je prehodil 6 km čez puščavo brez vsakih prometnih zvez. Dospel je do neposredno dovanega dela ceste proti El Arišu, do katerega je še okrog 30 km poti. Zadnji del poti je bil eden izmed najtežavnejših, kar jih je doslej prehodil jugoslovanski odred. Posamezne enote so tako pustile za seboj najtežavnejši del poti proti izraelsko-egiptski demarkacijski črti.

11. ali 12. januarja bo bržčas priplula v egiptovske teritorialne vode kanadska nosilka letal s prevoznimi sredstvi, opremo z radijskimi oddajniki in drugimi potrebščinami, namenjenimi enotam varnostnih sil OZN.

Poveljni sil OZN general Burns in jugoslovanski zastopnik v štabu OZN polkovnik Vojvodić sta davi pregledala prometne zveze na področju Kantara—El Ariš.

V El Arišu na Sinajskem polotoku sta se danes opoldne tretjič sestala general Burns in poveljnik izraelskih sil Moše Dajan ter razpravljala o podrobnostih v zvezi z umikom izraelskih čet. Na današnjem sestanku še ni bil določen datum, kdaj bodo čete OZN vkorakale v El Ariš.

VREMENSKA NAPOVED

za soboto, 5. januarja
Precej oblačno in v nižinah zamrznjeno, na Primorskem delne razjame. Razmeroma topla, temperatura ponoči med -3 in -2, v Primorju 6, najvišje dnevne temperature do 8, v Primorju do 12 stopinj C.

STANJE VREMENA
Področje visokega zračnega pritiska z jedrom nad Španijo se v celoti razpihne in proti vzhodu. Atlantske frontealne mognitve se preko Francije pomikajo proti severovzhodu. Nad zahodno Evropo doseka v višinah precej toplejši zrak.

SNEŽNE RAZMERE
Celjska koba 30 cm, Mozirski koba 50, Koroška 130, Logarska dolina 10, Ribniška koba 25, Koba ob Zilenci 13, Komna 100, Pokljuka 60, Vršič 75, Dom Planica 26, Podkoren 21, Kranjska gora 20, Erika 35, Crni vrh nad Idrijo 25, Kotec 6 cm.

IZ LETOŠNJEGA UVOZA ZA NAŠE KMETIJSTVO

NAKUP UMETNIH GNOJIL

na prvem mestu uvoza

Beograd, 4. jan. (Tanjug). — Jugoslovska zunanjetrgovinska podjetja so sklenila s tujimi izvozniki pogodbe o nakupu umetnih gnojil za pomladno setev. Uvozniki, ki preskrbujejo kmetijstvo z raznimi potrebščinami, so dobili devizna sredstva za nakup rezervnih delov za traktorje in druge kmetijske stroje.

Uvozili bomo tudi sredstva za zaščito rastlin, plemensko živilo, razne vrste dobre semena in druge potrebščine za naše kmetijstvo v letošnjem letu. Vrednost tega uvoza bo znašala približno 8.290.000.000 ali 2.290.000.000 več kakor lani.

Največ deviznih sredstev je predvidenih tudi letos za uvoz umetnih gnojil. Za pomladno in jesensko setev bomo uvozili 480.000 ton umetnih gnojil ali samo kakih 100.000 manj, kakor smo jih uvozili in izdelali doma lani. Podjetja naše kemijske industrije pa bodo do jesenske setve povečala proizvodnjo umetnih gnojil na 320.000 ton. Tako bodo imeli naši kmetovalci za letošnjo pomladno in jesensko setev na razpolago 800.000 ton uvoženih in doma izdelanih umetnih gnojil. Po načrtu Zveze kmetijskih in gozdarskih zbornic bi morali porabiti v pomladni setvi 390.000 ton umetnih gnojil. Uvozili jih bomo 225.000 ton, domača industrija pa jih bo izdelala 165.000 ton. Za jesensko setev bomo imeli 410.000 ton umetnih gnojil.

Osnutek zakona o organizaciji znanstvenega dela

Skupna komisija Zvezne ljudske skupščine in Zveznega izvršnega sveta za predpise o organizaciji znanstvenega dela je sestavila osnutek zakona o organizaciji znanstvenega dela.

Ukinitev nočnega dela za ženske

»Večkrat ne vem, kaj je z mano; ali pri stroju bedim ali spim. Toda, ko pogledam na uro, razumem: ura je dve.« Tako nam je pred dnevi povedala neka litjska predilnica. Se učinkoviteje je ponazorila težko delo naših tekstilnih delavk na običnem zboru Sindikata tekstilnih in usnjarskih delavcev Slovenije delegat iz Maribora: »Med sto pregledanimi delavkami mariborske Tekstilne tovarne so zdravniki specializirani na štiri popolnoma zdrave delavke. V večini primerov je vzrok obolenj tekstilnih delavk prenaporno delo v tretji delovni izmeni.«

Poglejmo, kako smo doslej reševali problem za zaposlovanje tekstilnih delavk v tretji delovni izmeni! Zaradi znanega nesorazmerja med zmogljivostmi naših predilnic in tkalnic ter pletilnic (predilnice morajo zaradi zastarelosti in manjše proizvodne zmogljivosti delati v treh izmenah, da omogočijo tkalcem in pletilcam delo v dveh izmenah) bomo najdlje razpravljali o vprašanju, kako bi takojšnja ukinitve nočnega dela v predilnicah olajšala na naše gospodarske žiljenje in na našo žiljenjsko raven.

Vprašanje nočnega zaposlovanja ženske delovne sile smo radikalno reševali do kar, proti takoj po vojni, ko smo zgradili več novih predilnic, da bi ublažili nesorazmerje med tkalnicami in predilnicami, drugi pa letos s podpisom mednarodne konvencije, ki prepoveduje nočno delo za žene v industriji od 24. do 5. ure zjutraj. Toda prav zato, ker se nam je namen gradnje novih predilnic zaradi istočasne gradnje novih tkalnic izjalovil, nam obeta radikalna uveljavitev načel podpisane mednarodne konvencije o prepovedi nočnega dela za žene obično gospodarsko škodo. Naj govorimo številke:

Po planu naj bi slovenske predilnice prihodnje leto izdelale v treh delovnih izmenah 18.130.000 kilogramov bombažne preje. Dosedanje izkušnje kažejo, da lahko pričakujemo od dveh delovnih izmen v letu 1957 proizvodnjo 6.800.000 kg bombažne preje, od tretje pa 4.530.000 kg. Iz te količine bombažne preje je moč izdelati 95 milijonov m² tkanin, 750.000 kg pletenin in 200.000 kg sukanca. Naj izrazimo še proizvodnjo tretje delovne izmene slovenskih predilnic v količini tkanin. Iz 4.530.000 kg bombažne preje lahko izdelamo 28 milijonov m² tkanin ali: če bi slovenske predilnice ustavile proizvodnjo v času tretje delovne izmene, bi se zmanjšala proizvodnja tkanin v Sloveniji za 29%.

Se številke v jugoslovsanskem merilu. Če bi v času tretje delovne izmene prenehale obratovati bombažne predilnice v naši Jugoslaviji, bi se zmanjšala proizvodnja tkanin za 64 milijonov m² ali za 31% od celokupne naše proizvodnje tkanin. Po planu predvidena proizvodnja tkanin za prihodnje leto — 205 milijonov

V letošnjem načrtu uvoza za potrebe kmetijstva je po vrednosti na drugem mestu uvoz plemenske živine in raznih potrebščin za potrebe živinoreje v vrednosti 680 milijonov, dalje uvoz rezervnih delov za traktorje in druge kmetijske stroje v vrednosti 600 milijonov, sredstev za zaščito rastlin v vrednosti 310 milijonov, semena pa za 300 milijonov dinarjev.

Ostvarili naj bi lik domačega zdravnika

Dežurno zdravniško službo v ljubljanskem okraju so prevzeli zdravstveni domovi

Po osnovanju zdravstvenih domov in splošni decentralizaciji zdravstvene službe je vse doslej ostala v mestih še zmerom centralistično urejena dežurna zdravniška služba. Razne organizacijske pomanjivosti in težave, ki so jih imeli zaradi njih bolniki, ki je bilo treba poklicati zdravnika na dom, pa so zahtevale določene spremembe tudi v organizaciji dežurne zdravniške službe. Zato je Okrajni svet za zdravstvo v Ljubljani odločil, naj bi ob vstopu v novo leto decentralizirali tudi to službo, tako, da bi jo prevzelo občinske zdravstvene domove.

Razmere na podeželju, kjer zdravnik odgovarja za vse zdravstveno delo na svojem področju, so same po sebi ne-rekordne, da je zdravnik že ves ta čas ambulanta, da je zdravnik že ves ta čas ambulanta, da je zdravnik že ves ta čas ambulanta. Tako se je formiral lik domačega zdravnika, ki pozna družino, zdravi vse njene člane, hkrati pa ima možnost vrstiti tudi zdravstveno preventivno delo. Delitev ambulante in dežurne zdravstvene službe v mestih pa je to preprečevala. Če nič drugega, je bila za bolnika neprijetna negotovost,

kam naj se obrne da dobi zdravnika, če je čas ordinacije v ambulanti že minil, S strokovnega stališča se slabše pa je bilo, da je na domove prihajal vedno drug zdravnik, pač odvisno od tega, ob kateri uri se je obrnil s pozivom na dežurno službo. Zabeležili so primere, da je k bolniku prišlo v času boleznj tudi po pet različnih zdravnikov.

Ker imajo zdravstveni domovi na področju ljubljanske občine sedaj dovolj zdravniškega kadra, ni bilo več vzroka, da bi odlašali z decentralizacijo dežurne zdravstvene službe. Ta organizacijska sprememba naj bi pomogla, da bi dežurna služba potekala bolj v redu, predvsem pa naj bi omogočila formiranje lika domačega zdravnika, kar tudi zaupanje pri ljudeh, zdravniku pa olajšalo njegovo delo, saj dobro pozna ljudi, h katerim ga kličejo. V občini Center so spremembo že izvedli s 1. januarjem, prav tako pa tudi v nekaterih drugih ljubljanskih občinah, medtem ko so nekatere, med njimi Šiška in Bežigrad, prošle za preložitve do 15. januarja, da bi nekateri svirali se organizacijsko pripravili. Pri organizaciji izvedbe te koledarske letošnje spremembe imajo namreč nekatere občine nekaj objektivnih težav. Medtem ko stanuje večina zdravnikov Zdravstvenega doma Center na področju občine ter imajo doma tudi svoja telefona, kar omogoča bolnikom, da se vsak čas, bodisi podnevi ali ponoči, obrnejo nanje, pa je ta stvar ne mogoče drugam v ostalih občinah. Zdravniki po večini stanujejo v drugih mestnih predelih in nimajo doma telefonov. Čeprav je število nočnih obiskov razmeroma nizko, bodo prav zaradi tega prisiljeni ostajati v Zdravstvenem domu, kar stvar otežuje. Prav bi bilo, če bi v zvezi te težave stanovanjskim razmeram, obične vsaj za posamezne zdravnike omogočili prenositev, morda z zamenjavo stanovanj, ter pomagali, da bi zdravniki dobili tudi telefone.

Kar se tiče plačila, se je Okrajni svet zavzel, da bi zdravniki za obiske na domih prejeli višje honorarje. Medtem ko so doslej dobivali 120 din za obisk 40 min za kilometra, naj bi v bodoče prejeli 220 din za posamezni obisk in 50 din kilometra. Zavod za socialno zavarovanje je sedaj privolil v 200 dinarjev honorarja in 50 din kilometra, stvar pa bo rešena še v januarju.

Ljudje, ki so doslej čestokrat upravičeno negotovost nad organizacijo dežurne zdravstvene službe, bodo verjetno po teh spremembah z dežurno službo zadovoljni. S spremembami se strinja tudi večina zdravnikov, medtem ko bo ostale treba pač preprečiti, da je zdravniški poklic tak, da ne more biti omejen samo na nekaj ur ambulanta, da zdravnik, temveč mora biti zdravnik pripravljen nuditi usluge bolniku ob vsaki herem času. Posebno skrb pa bo treba ob decentralizaciji postaviti dobri organizacijski izvedbi, da ne bi bilo primerov, ko bi zaradi slabe organizacije bolnik ne bi mogel dobiti zdravniškega zdravlja, ko ga potrebuje.

Poljska delegacija za planiranje v Jugoslaviji

V Jugoslaviji se mudi delegacija komisije za planiranje pri ministrskem svetu Poljske z direktorijem departmaja za koordinacijo investicij pri ministrskem svetu Boleslawom Balinskim na čelu. Delegacija bo pri nas tri tedne in se bo v tem času seznanila z našim sistemom investiranja. Člani delegacije so se doslej razgovarjali s predstavniki Jugoslovske investicijske banke, Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje, Zvezne gradbene zbornice in sekretariata za finance.

»Bosna« je priplula v reško luko

V reško luko je priplula ladja »Bosna«, ki je sedem mesecev plula po vzhodnih morjih. Ta naša največja, 12.200 tonska ladja je bila med vsemi ladjami Jugoslovske linijske plovnice najdlje na vožnji v tujih vodah. Z Reke je odplula 18. maja 1956, in sicer v Benetke, od koder se je vrnila v Šibenik. Potem je iz Splita odplula z našim tranzitnim blagom v Indijo, na Ceylon in v Burmo. Mimo Port Saída je plula 2. junija. Ustavila se je v Adenu, Bombay, Colombo, Madrasu in Rangun. Ta vožnja je trajala približno štiri mesece.

Medtem so nastale ovire v plovi po Sueškem prekopu in naša ladja je morala pluti okrog

IZ PROBLEMATIKE UNIVERZITETNEGA STUDIJA

Neskladnost z gospodarstvom

Mnogi pametni Angleži pravijo zdaj: »Ali se bomo bolj učili fizike in matematike ali pa ruščine.« Ti Angleži so zlasti zaskrbljeni sprito razmer v Sovjetski zvezi. Na sovjetskih univerzah je študiral od skupnih 72.000 diplomirancev čisto tehnične vede 60.000. V ZDA je študiralo izmed 46.000 diplomirancev tehnične vede samo 22.500, v Veliki Britaniji pa od 8000 samo 2800. Podatki iz Zahodne Nemčije, Francije in Švice govore v korist tehničnih ved.

Ni dvoma, da se bide zdaj na področju tehničnih ved orjaška bitka. Njen neogibni sad mora biti revolucioniranje materialnih in družbenih odnosov v proizvodnji. Naš jugoslovanski problem izvira iz dejstva, da smo revolucionirali družbene odnose na nizki tehnični stopnji in tako zgradili družbene temelje za njen hitrejši razvoj in za premagovanje zaostlosti.

»TEHNIČNE« VEDE ZAOSTAJAJO

V šolskih letih 1952/53 in 1954/1955, v prvem letu 1955/56 in v prvem semestru 1956/57 je bilo na beograjski, zagrebški in ljubljanski univerzi v zadnjih treh letnikih na pravni, filozofski in ekonomski fakulteti kakih 77.500 študentov, hkrati pa je študiralo elektrotehniko, vsestve študente tehnične fakultete v Ljubljani, tehnologijo, kmetijstvo in gozdarstvo kakih 23.000 študentov. Se bolj nenormalna pa je težnja, ki se je pokazala letos na beograjski univerzi. Na tej univerzi se je vpisalo na pravno in ekonomsko fakulteto kakih 59% študentov, na vse ostale fakultete pa 41%. Tako veliko število študentov na teh fakultetah je sprito ostrega boja za pospeševanje proizvodnje in proizvodnih sil nasploh do celja nenormalno. Za to težnjo in takšno pojave bi lahko našli razna pojasnila. V zvezi s tem možnim razlogom pa ostane objektivno dejstvo, da v šolanju visokokvalificiranega kadra močno zaostajamo za lastnim gospodarskim razvojem in njegovimi potrebami. Pri tem ne smemo pozabljati, da imamo na področju gospodarstva glavne, če ne tudi edine težave.

UNIVERZA IN PROIZVODNJA

Ko že govorimo o razmerju med univerzo in industrij, nastane tudi vprašanje prakse naših študentov v tovarnah. Na tem področju, tako važnem za strokovno izobrazbo kadrov, je stanje pri nas obupno slabo. Univerzitetni učni načrti predvidevajo nujno potrebno prakso študentov, ki traja največ tri mesece. To pa je tudi vse, kar je pri nas urejeno. S tem vprašanjem se nihče temeljito ne ukvarja. Vse je v glavnem stvar študentov, kako se znajdejo. Podjetje jih lahko sprejme v prakso ali ne, lahko jim nekaj plača, lahko pa tudi

ne. Tudi glede njihove zaposlitve nimamo nobenih predpisov. Študent, ki gre v prakso v naše podjetje, nima nobenih podatkov o njem. Značilno je, da dobe naši študentje, ki gredo na prakso v tujino, natančne podatke o podjetju, njegovi sestavi in številu delavcev v njem in da jim sporoče celo ime uradnika, ki naj se mu javijo. Najbolj žalostno pa je pri nas, da po mnenju mnogih študentov o njihovi pravi praksi in zaposlitvi v tovarnah sploh ne moremo govoriti. Po podjetjih jih zaposli pravzaprav v pisarnah ali pa sploh ne dobe določenega dela. Tako imenovana praksa se dostikrat spremeni v počitnice, podjetja pa potrdijo študentom, da so opravili prakso.

Nastane vprašanje, ali res nihče ni zainteresiran na takšen stanju? V drugih deželah je položaj glede študentske prakse čisto drugačen. Za naše razmere je značilno tudi, da visokokvalificirani kadri beže iz proizvodnje. Na Hrvaškem je od 14.996 visokokvalificiranih uslužbencev v proizvodnji samo 3835 ali 25,6%, v proračunskih ustanovah 7426 ali 49,5%, v ustanovah s samostojnim finansiranjem 3390 ali 24%, v zadrugah 89 ali 0,5%, v družbenih organizacijah pa 37 ali 0,2%. Od 791 kmetijskih inženirjev jih dela v tej republiki v kmetijstvu samo 284, v prosvetnih in drugih ustanovah 209, v državnih organih 161 itd. Od vsega visokokvalificiranega kadra je v Zagrebu 61%. V drugih republikah in mestih je stanje bržčas še neugodnejše.

BREZ POLITICNE SMERI

Ne bo pretirano, če rečemo, da vlada pri nas na tem področju stihija. To vprašanje se ne bo uredilo samo po sebi. Res je, da bo razvoj industrije sam po sebi storil marsikaj. Pričakovati, da bomo po tej poti prišli iz zagate, pa pomeni nevarnost, da bi utegnili še bolj zaostati. Kaj delajo pri nas v tem oziru zbornice, univerze, prosvetni organi, organi oblasti itd.? Zakaj ne bi z uredbo ustrezno uredili prakso naših študentov? Saj nam je praksa dala dovolj elementov za uveljavljanje bolj smotrne politike na tem področju našega družbenega življenja.

Iskanje pojasnila za takšne težnje in pojave v malomeščanstvu, v sngospoški, uradniški orientaciji in miselnosti, v zaostlosti in protislovjih med umskim in fizičnim delom nam ne bo prineslo odgovora na to vprašanje in po tej poti nikamor ne pridemo. To stanje je v glavnem posledica še neustaljenega statusa ljudi v proizvodnji, v njihovem pojmovanju družbene lastnine nad proizvodnimi sredstvi, s tem pa tudi v njihovem nezadostnem družbenem in gospodarskem uveljavljanju.

D. K.

DNEVNA KRONIKA

Premije za večjo proizvodnjo premoga

Odredba Zveznega izvršnega sveta določa, s kakšnimi pogoji se bodo izplačevale premije iz sredstev gospodarskih rezerv federacije za proizvodnjo premoga preko količin, ki so bile določene kot podlaga za izplačevanje premij v četrtem tromesečju lanskega leta. Za vsako tono premoga več bodo odslej dajali premije od 700 do 1200 din, ki jih bodo porabili rudniki za premiranje delavcev in uslužbencev ter za sklad za samostojno razpolaganje.

V Makedoniji so dogradili najmodernejšo cesto

Te dni so izročili prometu avtomobilsko cesto Bitolj—Resen—Ohrid, ki je dolga 73 km in so jo gradili tri leta. To je zdaj najmodernejša cesta v Makedoniji. Ker so izravnali ovinko, ki jih je imela stara cesta celo vrsto, se

je skrajšala vožnja po novi poti od Bitolja do Ohrida za celo uro. Nova cesta bo med drugim dokaj prispevala k razvoju turizma na Ohridskem in Prespanskem jezeru.

»Sava« v Kranju bo začela izdelovati gumijaste trakove

V tovarni gume in gumijastih izdelkov »Sava« v Kranju so montirali naprave za proizvodnjo tekočih gumijastih trakov. Ze letos bo tovarna izdelala okrog 10.000 metrov gumijastih trakov do 1,20 m širine. S tem so pri nas začeli prvikrat proizvajati gumijasti transportni trak. Do zdaj so rudniki, pristanišča, gradbena in druga podjetja porabili mnogo deviznih sredstev za uvoz tega traku.

Nove tarife za prevoz potnikov v civilnem letalskem prometu

Z odredbo sekretarja za promet in prometne zveze Zveznega izvršnega sveta so določene naslednje cene za prevoz potnikov v notranjem civilnem letalskem prometu:

Na progi Beograd—Zagreb znaša cena cele vozovnice 2800 dinarjev, Beograd—Ljubljana 3600 dinarjev, Beograd—Sarajevo 2600 dinarjev, Beograd—Skoplje 2600 dinarjev, Beograd—Titograd 4000 dinarjev, Beograd—Dubrovnik 4500, Beograd—Split 4500, Zagreb—Ljubljana 1000, Zagreb—Sarajevo 3200, Zagreb—Dubrovnik 4500, Zagreb—Split 3100, Sarajevo—Dubrovnik 2100, Sarajevo—Titograd 2600, Skoplje—Dubrovnik 5000 in Skoplje—Ohrid 1800 dinarjev.

Za otroke do 4 let je treba plačati 10%, za otroke od 4 do 12 let pa 50% vozne cene. Ta odredba je že začela veljati.

Kulturne

VESTI

RAZSTAVE NAŠIH LIKOVNIKOV V TUJINI

V letu 1957 bodo jugoslovske likovni umetniki razstavljali svoja dela na številnih razstavah v tujini. Razstava sodobne jugoslovske umetnosti bo te dni prenesena iz Rima v Milan, kasneje pa jo bodo lahko videli še v Poljski, Češkoslovaški, Švici in Vzhodni Nemčiji. Zbirka »60 slik modernega jugoslovskega slikarstva«, ki je že nekaj mesecev razstavljena v raznih mestih Velike Britanije, bo na spomlad prenesena v Kanado. Naši umetniki bodo sodelovali tudi na številnih razstavah grafike, in sicer v LR Kitajski ter v Franciji v Lyonu in Parizu. Februarja bodo sodelovali naši slikarji na veliki mednarodni razstavi v New Delhiju, prav tako pa bodo zastopali na tradicionalnem bienalu v Sao Paulu v Braziliji. V Sao Paulo bo s razstavo svoja dela Marko Čelebonović in France Mihelič. V Tokiu bodo sodelovali trije naši umetniki: Gabrijel Stupica, Nedeljko Gvozdenović in Miljenko Stanič. Vse te razstave pričajo o veliki popularnosti jugoslovske likovne umetnosti v mednarodnih umetniških krogih.

DVE NOVI PREMIERI V HRVATSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU

Drama Hrvatskega narodnega gledališča bo 13. januarja uprizorila dramo Berta Brechta »Kavkaški krog s kredo«. To bo prva izvedba tega dela v Jugoslaviji, kakor tudi prvi Brecht v Hrvatskem narodnem gledališču. Delo režira Bojan Stupica. Druga premiera, ki je predvidena za konec februarja, so »Nevindna vrata« srbskega pisatelja Ota Bihalji-Merina. Dramo režira Dino Rajčević.

RETROSPEKTIVNA RAZSTAVA IGRALSKE AKADEMIJE

V Jakopičevem paviljonu je že nekaj časa odprta razstava Akademije za igralsko umetnost, ki prikazuje razvoj in desetletno delo naše igralske visoke šole. Razstavljene fotografski posnetki prikazujejo interna delo na šoli, javne produkcije in gostovanja. Vrsti grafikonom nazorno prikazuje delo ustanove. Razstavljene makete posnemajo osem scenjskih podob del, uprizorjenih na javnih produkcijah. Akademija je ob jubilejni razstavi izdala tudi poseben katalog, v katerem je opisan razstavljivi material. Zanimiva razstava bo zaprta jutri ob 18. uri.

NEOBJAVLJENO DELO HEINRICHA MANNA

V vzhodnem Berlinu je nedavno izšlo doslej še neobjavljeno delo nemškega pisatelja Heinricha Manna z naslovom »Slavnostni sprejem«. Medtem ko je v letih po Hitlerjevem prihodu na oblast Heinrich Mann usmeril svojo dejavnost v zgodovinsko problematiko, je v tem delu podobno kakor v svojih prejšnjih socialno realističnih romanih ohranil moderno družbo. »Slavnostni sprejem« je močno ironično naboran, ironična pa se direktni kritiki družbe, čeprav to z vrsto ostalih karakteristik dobro upodablja.

FESTIVAL DOKUMENTARNIH FILMOV

V Toursu v Franciji je bil nedavno festival dokumentarnega filma, imenovan »Mednarodni dnevi kratometražnega filma«. Prvo nagrado je prejel romanopisec in filmski kritik Chris Marker za film »Nedela v Pekingu«. Chris Marker je bil dolgo časa sodelavec francoskega režiserja Alaina Resnaisa, ki si je pridobil svetovni sloves s filmom »Noč in megla«. Posebno nagrado za visoko kvaliteto ukovane izraza je dobil Francois Reichenbach za film »Vtisi iz Newyorka«.

NOV FILM VITTORIA DE SICA

Italijanski filmski režiser de Sica, ki je zadnje čase nastopal predvsem kot igralec, je posnel nov film, ki nadaljuje smer njegovega prvih del, kakor sta bili »Tatovi koleci« in »Umberto D«. Novi film se imenuje »Strega« ter prikazuje zgodbo mladega zakonskega para, ki je brez stanovanja. De Sica je tudi to pot poskal igralce, ki niso profesionalci, ter je izredno uspel predvsem z mlado Gabriello Palotto, ki igra v filmu glavno žensko vlogo.

Koledar za leto 1958. 3 leposlovne in 3 praktične knjige lahko dobite za borih 500 din, če se vpisete v članstvo

Prešernove družbe

Na napačni poti

Ena najvažnejših vestí, ki so nam jo prinesli dnevi noveletnega počitka, je ta, da je prišla nova ameriška politika na Bliznjem vzhodu v Washingtonu v zaključku časa svojega oblikovanja. Te politiki pravijo v Ameriki »Eisenhowerjeva doktrina«. Področnostjo o njej uradno še niso poročili. Toda sodeč po vsem, kar so o njej že objavili, dobi človek vtis, da pri njenem oblikovanju ne upoštevajo realnega položaja na Bliznjem vzhodu. Po napovedani doktrini je vse, kar se zdaj odigrava na tem področju, omejeno na spor med Zahodom in Vzhodom. Ker so doživeli ugled, vpliv in položaj Velike Britanije in Francije z izjavo njenim napadom na Egipt hude udarce, je nastala nevarnost »sovjetske penetracije« na Bliznjem vzhodu in tako naj bi bile zdaj ZDA poklicane, da se vojaško, politično in gospodarsko kar najbolj uveljavijo na Bliznjem vzhodu.

Takšno prikazovanje vsega procesa, ki se razvija na tem področju, je napačno. Več arabskih dežel, zlasti tiste, ki so v središču zadnjih dogodkov, je jasno izpričalo, da se neodvisno od blokove politike bore izključno za svoje narodne koristi, da žele živeti zunaj slehernih blokov kot povsem neodvisne države. Glavno obsežje vsemu dogajanju na Bliznjem vzhodu dajeja preživetost kolonializma in boj arabskih dežel proti njemu. Če je Zahod kot celota izgubil nekaj na Bliznjem vzhodu, ZDA ne more uveljaviti iz sedanjega položaja. Takšna politika bi oteževala še tako napeto stanje na Bliznjem vzhodu, vtem ko bi ZDA kar lahko izgubile ugled, ki so si ga pridobile s svojim stališčem med egiptovski krizo. ZDA bi tvegale nevarnost, da bi videle arabske dežele v njih naslednika kolonialnih sil, ki znova ne bi bojevali za vpliva na Bliznjem vzhodu in ki bi hoče napraviti iz tega področja torišče spopadov med veličastili.

Gledana v tej luči bi morala nova ameriška politika na Bliznjem vzhodu izgubiti več bistvenih znakov, ki jih ji zdaj pripisujejo, in imeti pred očmi samo pozitivne strani, katerih veljavo

so potrdili zadnji dogodki. Varnost dežel Bliznjega vzhoda je predvsem njihova stvar in v tem vprašanju jim bo treba pripoznati pravico, da presojajo položaj kot suverene in neodvisne države. Kar se tiče zagotovitve miru in preprečevanja agresije na Bliznjem vzhodu, pa je treba to dolžnost prepustiti izključno Združenim narodom, ki so prav na tem področju potrdili svojo sposobnost, da čuvajo mir. Treba bi bilo sprejeti tudi nove kriterije, kadar gre za gospodarske kriterije zahodnih dežel na Bliznjem vzhodu. Spopadom in sporom v zvezi s temi kriteriji bi se lahko ogledali samo, če bi jih vključili z realnimi potrebami in koristmi samih dežel Bliznjega vzhoda. Stvarni in trajni ugled med arabskimi narodi si lahko pridobijo samo tiste države, ki obojujejo kolonialistično politiko in ki prav razumejo njihove težnje po narodni neodvisnosti in gospodarskem razvoju.

Kairo, 4. jan. — V zvezi z vestjo, da bo Eisenhower zahteval od Kongresa posebno pooblastilo za morebitno uporabo sile na Bliznjem vzhodu, je objavil »Al Ahram« komentar, v katerem pravi, da je Eisenhower očito hudo v skrbeh sprito burnih dogodkov in komplikacij na Bliznjem vzhodu.

Pozornost je zbudila tudi vest, da namerava Eisenhower poslati Harolda Stassena kot svojega posebnega odposlanca na Bliznji vzhod, da bi proučil sedanjí položaj na tem področju in o njem poročal Eisenhowerju. Egiptovski časnik pravi, da bi Egipcani radi predložili Stassenu osnutek poročila, ki naj bi ga predložil Eisenhowerju, ker bolje poznajo pravi položaj v tem delu sveta, kakor katerikoli tuji diplomat. Bliznji vzhod je zajel nemir sprito splet imperialistov, ki si še zmerom prizadevajo, da bi se polastili

Avstrijski predsednik Körner umrl

Dunaj, 4. jan. (AFP). Danes popoldne je umrl predsednik Avstrijske republike dr. Theodor Körner. Bil je star 84 let. Za predsednika republike je bil kot kandidat Socialistične stranke izvoljen 21. maja 1951 namesto dotedanjega predsednika Karla Rennerja.

Trgovinski sporazum z Avstrijo podaljšan

Beograd, 4. jan. (Jugopress). Na Dunaju je bil podaljšan sporazum o trgovinski izmenjavi blaga med Jugoslavijo in Avstrijo do 30. aprila 1957.

Sporazum je bil sklenjen 19. decembra 1955 in je potekel 31. decembra.

Vzhodni Nemci v Moskvi

ogajanja o nemškem vprašanju, sovjetski vojski v Vzhodni Nemčiji in sovjetski gospodarski pomoči

Bonn, 4. jan. V Moskvi se mudi delegacija vzhodnonemške vlade, ki se bo teden dni razgovarjala z vlado ZSSR. Delegacija vodi predsednik vlade Otto Grotewohl in skupaj z izvedenci šteje 58 članov. V njej je malone vsa politična elita Vzhodne Nemčije: podpredsednik vlade in generalni sekretar SED Walter Ulbricht, zunanji minister Bolz, podpredsednik vlade Heinrich Rau, Otto Nuschke, Hans Loch, Paul Solz, Bruno Leussner in prof. Fried Elsner, člana polit-

biroja SED Hermann Mattern in Karl Sirdeman ter kandidat za člana politbiroja Alfred Neumann. V delegaciji so torej tako vodilni funkcionarji z najvažnejših področij državne oblasti, kakor tudi voditelji vseh političnih strank iz Narodne fronte.

V zvezi s potovanjem te delegacije v Moskvo poroča glasilo SED »Neues Deutschland«, da bodo razgovori z delegacijo sovjetske vlade zajeli politična, gospodarska in kulturna vprašanja in da bodo usmerjeni na nadaljnjo okrepitev in razvijanje »stikov med obema deželama, sločeli na načelih enakopravnosti, medsebojnega spoštovanja suverenosti in nevmesavanja v notranje zadeve«.

Razgovori so se začeli danes in bodo trajali bržčas do prihodnje četrtke. Takšna sestava vzhodnonemške delegacije pa je v rednih, že običajnih pogajanjih med obema vladama neobičajna. Čudno je tudi, da bodo pogajanja tako dolgo trajala. V Moskvi bodo najbrž obravnavali predvsem vprašanje združitve Nemčije, pogodbo o sovjetskih četah v Vzhodni Nemčiji po vzoru nedavno sklenjene poljsko-sovjetske pogodbe o istem vprašanju ter gospodarsko pomoč, ki bi jo ZSSR dala Vzhodni Nemčiji.

V Bonnu opozarjajo na to, da se mudi v Moskvi tudi sovjetski veleposlanik v Zahodni Nemčiji Smirnov, ki je imel tik pred odhodom iz Bonna daljši razgovor

s kanclerjem Adenauerjem in da je slednji takoj po tem razgovoru privrkal rekel, da Atlantika zveza pravzaprav ni »vse«. Že prej pa je zunanji minister Brentano izjavil, da je odgovor sovjetske vlade z dne 22. oktobra »boljši od kateregakoli prejšnjega«. Vse to so podrobnosti, ki prikazujejo posvetovalne v Moskvi v skrivnostni luči.

O. Milčević
Moskva, 4. januarja. Delegacija vzhodnonemške vlade je silnoči že navezala prve stike s predstavniki sovjetske vlade. Predsednik sovjetske vlade Bulganin je sprejel Grotewohla, zunanji minister Seftlov pa zunanjega ministra Vzhodne Nemčije Bolza. Tudi predsednik Prezidijske Vorošilov je danes sprejel predsednika vzhodnonemške vlade.

Uradni razgovori med obema delegacijama pa so se začeli danes dopoldne ob 11 v Kremlju. Udeležujejo se jih tudi ministri financ in zunanje trgovine ter voditelji državnih planskih organov in predstavniki ministrstva za kulturo. Ko so sprejeli dnevni red, je prvi govoril predsednik vzhodnonemške vlade Grotewohl, in sicer o značilnostih notranje in zunanje politike vzhodnonemške vlade. Potem je govoril predsednik sovjetske vlade Bulganin, ki je pozdravil vzhodnonemško delegacijo in izrazil upanje, da se bo po teh sovjetsko-vzhodnonemških razgovorih še bolj okrepljeno sodelovanje med obema deželama.

Toša Popovski

ARABCI PROTI BLOKOM

»Al Ahram« o načrtih imperialistov na Bliznjem vzhodu

Kairo, 4. jan. — V zvezi z vestjo, da bo Eisenhower zahteval od Kongresa posebno pooblastilo za morebitno uporabo sile na Bliznjem vzhodu, je objavil »Al Ahram« komentar, v katerem pravi, da je Eisenhower očito hudo v skrbeh sprito burnih dogodkov in komplikacij na Bliznjem vzhodu.

Pozornost je zbudila tudi vest, da namerava Eisenhower poslati Harolda Stassena kot svojega posebnega odposlanca na Bliznji vzhod, da bi proučil sedanjí položaj na tem področju in o njem poročal Eisenhowerju. Egiptovski časnik pravi, da bi Egipcani radi predložili Stassenu osnutek poročila, ki naj bi ga predložil Eisenhowerju, ker bolje poznajo pravi položaj v tem delu sveta, kakor katerikoli tuji diplomat. Bliznji vzhod je zajel nemir sprito splet imperialistov, ki si še zmerom prizadevajo, da bi se polastili

področij vpliva in vojaških oporišč. Zato je pripravljen nastopiti proti pravici Arabcev do popolne neodvisnosti in suverenosti. Če si katerakoli arabska dežela drzne poudariti to pravico, jo takoj obdolže, da je komunistična. Če pa se zavzame za enotnost, ji očita, da jo zahteva iz imperialističnih razlogov. Nobena arabska dežela menda nima pravice do svobode, dokler so imperialistom potrebna njena bogastva ali strateški položaji.

List omenja potem Bagdadsko zvezo in pravi, da napetost na Bliznjem vzhodu pred sklenitvijo te zveze nikoli ni bila tako velika, kakor je zdaj. Amerika se zaveda tega dejstva bolj kakor katerakoli druga dežela. Veleposlaniki Turčije, Irana, Iraka in Pakistana so pripravili akcijo, da bi pridobili ZDA za pomoč Bagdadske zveze. V minulih štirih mesecih so si na vso moč prizadevali, da bi Bagdadsko zvezo povezali z Atlantsko. Pakistan je zahteval tudi zagotovilo, da posledica Nehrujevega obiska pri Eisenhowerju ne bo ta, da bi ZDA prenehala pošiljati orožje tej deželi. Iran pa je pozval ZDA, naj vplivajo na Egipt, da bo Sueski prekop čimprej očiščen, ker gre za izvoz njegovega petroleja. Turčija pa bi rada dobila lovska letala, da bi zabranila sovjetskim letalom dostop v svoj zračni prostor. Baje je ZDA tudi ponudila letalsko oporišče na turških tleh.

V resnici pa na Bliznjem vzhodu

ne bo moč zagotoviti varnosti, dokler bo izpostavljen imperialističnim spletkam. Stassenovo poročilo bi moralo vsebovati pobudo, naj imperialistične države opuste poskuse, da bi vsilile obžalam na Bliznjem vzhodu svojo nadvlado. Tem deželam morajo pripoznati popolno svobodo in pravico do nevtralnosti. Razen tega naj bi imperialistične dežele nehale vmesavati se v posle Bliznjega vzhoda. Na koncu časnik poudarja, da je med egiptovskimi zahtevami na prvem mestu pravica, da ostane Egipt strogo nevtralna dežela med dvema nasprotnima blokom.

EISENHOWERJEVA STRATEŠKA »DOKTRINA«

Namesto Anglije in Francije naj bi ZDA »zapolnile praznino« na Bliznjem vzhodu

New York, 4. jan. (Po radiogramu). V Washingtonu se je začelo 85. zasedanje Kongresa ZDA. Glavna točka letošnjega zasedanja je predsednikova zahteva, naj Kongres privoli v morebitno uporabo ameriških čet na Bliznjem vzhodu »v primeru sovjetske agresije ali podžiganja k agresiji na tem področju« ter v posebno gospodarsko pomoč bliznjemvzhodnim deželam v znesku 400 milijonov dolarjev. Eisen-

howerjeva vlada bo predložila osnutek resolucije, ki bi obsegala takšno pooblastilo. Na dolgem seznamu drugih, povečini notranjih vprašanj jih je več, ki jim bo Kongres posvetil posebno pozornost: kako izkoreniniti obstrukcijo v Kongresu, zgraditi nujno potrebne sole, zbrati nova sredstva za sodobno oborožitev itd. Zahtevali bodo bržčas tudi liberalizacijo Maccaran-Walterjevega imigracijskega zakona.

Vladni in republikanski krogi sodijo, da bo osnutek resolucije o politiki na Bliznjem vzhodu našel relativno trdno podporo, čeprav je dosti stvari, ki ne govorijo osnutku v prid. V arabskem svetu niso ugodno sprejeli napovedi o novi ameriški politiki na Bliznjem vzhodu. Prav tako tudi dvomijo, da bi se z njo zboljšali napeti blokovski odnosi. Zato tudi v nekaterih drugih deželah niso navdušeni nad to napovedjo. V ZDA se je med politiki Demokratske stranke takoj oglašil dokajšen skepticizem, nekateri neodvisni opazovalci pa smatrajo novo ameriško politiko celo za dokaj zgrešeno, kot n. pr. Lippman, ki meni, da je tako v ameriškem kot v sovjetskem interesu, da se Bliznji vzhod ne znajde na nobeni strani. Za novo politiko pa govori predvsem dejstvo, da so se britanski in francoski zavezniki na Bliznjem vzhodu hudo diskreditirali in da je zdaj pravi trenutek, da jih ZDA ondi zamenjajo. Razen tega bodo tudi zagotovitve, da bo ta ameriška po-

litika »zelo gibčna«, da »ne bo v nasprotju z OZN« itd., najbrže vplivale na to, da bodo kongresni možje podprli »Eisenhowerjevo doktrino«.

B. Lazlić

Iz vsega sveta

MADŽARSKA GMOTNA ŠKODA OB OKTOBRSKIH DOGODKIH

Budimpešta, 4. jan. (Radio Budimpešta). Gmotna škoda, nastalo ob oktobrskih dogodkih v Budimpešti cenijo približno na milijardo forintov. V ta znesek je vračunana tudi škoda na poslopih in v stanovanjih, v mestnem prometu in trgovini v glavnem mestu Madžarske.

EGIPT DEBLOKIRANE LADJE

Kairo, 4. jan. (Reuter). Direktor uprave Sueskega prekopa Mahmud Junis je izjavil, da bodo tramperji in druge ladje, blokirane severno od Ismailije, priplule do konca tedna v Port Said. Po razrušitvi mosta pri El Ferdanu je bilo na tem delu prekopa blokiranih 18 tramperjev in prav toliko drugih tovornih ladij. Od teh je ena sovjetska, ena švedska, tri so italijanske, tri libijske, dve norveški, dve panamski in ena nizozemska.

ITALIJA NENNIJE GESTA

Rim, 4. jan. (Taniug). »Sekretar Socialistične stranke Nenni je sklenil iz protesta proti sovjetski politiki na Madžarskem izročiti 16 milijonov lir, ki jih je prejel kot »Stalinovo nagrado za mir« mednarodnemu in italijanskemu Rdečemu križu. Ta denar bodo porabili za pomoč madžarskim beguncem. Glasilo KPT »Unità« pa kritizira to Nennijevo odločitev. V odgovor na to je dobil nagrado sprito svoje borbe za udržitve miru, ki se ji bo sedaj odreda.

LUIGI LONGO O OBISKU DELEGACIJE KPI PRINAS

Skrbno proučevanje izkušenj jugoslovanskih komunistov

V »Rinasciti« je objavil namestnik generalnega sekretarja KPI Luigi Longo, ki je bil pred kratkim z delegacijo Partije na obisku pri nas, članek o Jugoslaviji, z naslovom »Živahno zanimanje in skrbno proučevanje izkušenj jugoslovanskih komunistov«. V naslednjem objavljamo glavne zaključke in dognanja preizkušenega borca italijanskega delavskega gibanja.

Ni nepotrebno in ne brez koristi, če že zdaj izrečemo nekatere misli o jugoslovanskih socialističnih izkušnjah, o katerih je naša delegacija v svojih izjavah dejala, da zaslužio največ zanimanje in skrbno proučevanje, saj so bogate na originalnih in močnih pobudah ter izraz nenehnega prizadevanja po prilagoditvi specifičnih pogojev dežele.

Naš obisk je imel namen, da v duhu medsebojnega zaupanja in spoštovanja začnemo izmenjavati izkušnje in dognanja med nami in jugoslovanskimi tovariši po nesrečni preložitvi, ki je nastala sprito sklepov informbiroja v letih 1948–1949 ter sprito ostra in nepravilna boja, v katerem so se komunistične partije, vstetvi tudi naša, postavile proti jugoslovanskim tovarišem.

Komaj smo stopili na jugoslovansko tla, nam je bilo v zagotovljeno sestati se s tovariši, ki so nas ne le

sprejeli z veliko iskrenostjo in toplim prijateljstvom, marveč so tudi prav tako kot mi zvesti marksizmu. Leninizmu ter jim je socializem osnovni cilj vsega dejanja in nehanja.

V letih prekinitev ter boja med komunističnimi partijami in jugoslovanskimi tovariši, so gradili prav to, kar smo jim mi odrekli socialistično družbo. Zato smo si hoteli zdaj ustvariti natančno sliko dejanskega položaja v Jugoslaviji, na katerega smo gledali s socialističnega stališča. Ni si nam bilo treba hudo prizadevati, da smo se osebno prepričali, da v preteklosti sploh nismo imeli prav, ko smo zanikavali resnico: kajti Jugoslavija je bila vselej socialistična dežela in tam gradilo socializem.

Socialistično upravljanje gospodarstva, družbenih odnosov in države zagotavlja idejno delovanje in praktično delo aktivistov Zveze komunistov, ki jih navduhujejo ideje marksizma in leninizma. Ti aktivisti neposredno delujejo v družbenem delu, dvigajo in usmerjajo ustvarjalni polet množic in vplivajo na oblike vseh ustanov socialistične in demokratične organizacije družbe, in sicer ne na birokratičen način — od zunaj, marveč znotraj — s svojim vzgornim delovanjem in s prepričevanjem.

Iz tega nujno izhaja, da obstoje trije bistveni elementi za izgradnjo socializma — družbena lastnina proizvodnih sredstev, oblast delovnih množic ter delavsko in socialistično upravljanje, kar trdno zagotavlja ustroj jugoslovanske družbe. Dejstva in sadovi potrjujejo, da so bili elementi uporabljeni na pravilen način, da bi ta družba napredovala po poti v socializem.

Jugoslovanski tovariši so ponosni na svoje izkušnje, ter so prepričani, da so bile oblike, v katerih so bile ustvarjene te izkušnje, potrebne zaradi specifičnosti njihovih gospodarskih, socialnih in političnih pogojev. V obliki in vsebini so bile te oblike kronane z uspehom. Nihče v Jugoslaviji ne misli, da je gospodarski sistem ustvarjen in njegovi instrumenti dovršeni. Vsa sistem se neprestano izpopolnjuje in prav to je ena izmed njegovih važnih značilnih potez. Delavsko upravljanje proizvodnih sredstev je osnova celotnega sistema. Jugoslovanski tovariši mislijo, da bo ta osnova relativno trajna.

Ceprav so jugoslovanski tovariši ponosni na svoje izkušnje, pa ne mislijo, da so oblike, v katerih so prišlo do izraza, obvezne za vse druge dežele. Postavili so se na stališče, da mora biti to, kar učil marksizem, uporabljeno v skladu s specifičnimi pogoji katerekoli dežele. Še več, najostreje kritizirajo težnjo, o kateri menijo, da se poraja v posameznih partijah, namreč da »kopirajo«, namesto da bi »razmišljali« na podlagi lastnih specifičnih pogojev, pri čemer bi se izkoristili izkušnje ostalih.

Ko so v Jugoslaviji premagali začetno zaostalost, izločili pomanjkljivosti in neskladnosti, so začeli jugoslovanski tovariši uvidevati, da se pretvarja sprejeti sistem v birokratični sistem, ki zavira gospodarski razvoj, namesto da bi ga izpopolnjeval. Da odteguje ljudstvo od socialističnega razvoja, pači odnose, ki morajo biti v socialistični ureditvi med državo in oblastjo in državljani. Uvideli so, da je treba kreniti v drugo smer. Z zakonom o delavskem upravljanju gospodarskih podjetij, sprejetim in ju-

niju 1950, so začeli uvajati novi sistem upravljanja socialističnega gospodarstva.

Poglavitne značilnosti novega sistema so: decentralizacija in demokratizacija upravljanja gospodarstva, neposredno upravljanje podjetij, ki jih upravljajo proizvajalci sami, samouprava krajevnih skupnosti in čedalje večja sprostitev gospodarskih planov izločajo. V tem sistemu se planira centralistično samo odnos razvoja različenih panog proizvodnje, kar predvsem uspešno, politika izkoriščanja investicijskih skladov. Globalno so določene investicije za sleherni sektor in da bi dobili te investicije, konkurirajo med seboj na enakopraven način vsa podjetja in vsi kolektivi, ki hočejo razširiti svoja podjetja in zgraditi nova.

To so osnovne poteze jugoslovanske socialistične izkušnje. Te izkušnje se še razvijajo. Jugoslovanski tovariši sami tako mislijo. Sami so pripravili povzetki, kot so sicer delali tudi doslej, vse nauke iz lastnih izkušenj, popravljajo stvari, ki so se probleme in premagujejo težave, na katere zadevajo.

V ustvarjanju novih izkušenj navdaja jugoslovanske tovariše trdna volja, da bi bila v vsaki fazi razvoja izpolnjena načela, po katerih so se doslej ravnali v drugem obdobju svoje socialistične izgradnje: zagotoviti najdirektno sodelovanje delavcev in državljanov v upravljanju njihovih konkretnih vprašanj in vodstvu javnih zadev. Jugoslovanski tovariši se hočejo izogniti slehernemu vasiljevanju birokratizma in zabujanju v organe delavskega upravljanja in samoupravljanja, hkrati pa hočejo pospešiti skladni razvoj na vseh področjih gospodarskega življenja v socialističnem smislu.

Glede na zelo skromne temelje, na katerih so morali jugoslovanski narodi začeti obnovo svojega nacionalnega življenja, in ob upoštevanju velikih težav, na katere so naleteli na svoji poti, so dosedanje pridobitve na gospodarskem področju, ki so si

cer pomembne v najvažnejših industrijskih panogah in kar zadeva napredek najbolj zastopanih krajev, na drugih področjih še skromne. To velja zlasti za kmetijstvo.

Objektivne začetne razmere in hude dogodke, skozi katere je šla Jugoslavija, je čutili že zmeraj v razmerah, ki vladajo zdaj v deželi in v splošnem življenjskem standardu množic.

Ni dvoma, da bo lahko Jugoslavija v vzduhu mednarodne pomiritve, v tesnem in koristnem sodelovanju, ki ga narekuje z vsemi deželami, zlasti socialističnimi, z ozirom na naravno bogatstvo socialističnega sistema najhitreje premostila razliko, ki je še med njeno tehnično, industrijsko in gospodarsko stopnjo ter stopnjo razviti dežel.

Jugoslovanske izkušnje, ki se razlikujejo od socialističnih izkušenj dežel judskih demokrati in Kitajske, z vsemi njihovimi uspehi in neuspehi, svetlimi in senčnimi stranmi, kakor tudi velike pridobitve zmogljive socialistične izgradnje v Sovjetski zvezi, so velika in dragocena zakladnica in vsi tisti, ki hočejo delati in nica vsega mednarodnega delavskega in socialističnega gibanja. Iz te zakladnice morajo črpati komunistične in socialistične delavske partije vseh se boriti za socialistično preobrazbo družbe. Jugoslovanski tovariši se v vesti, da so živa sila socializma na svetu, da delujejo v okviru skupnih interesov in potemtakem interesov mednarodne solidarnosti socialističnih sil. Jugoslovanski tovariši na podlagi lastnih izkušenj razumejo, da mora vsak delavski razred in vsak narod najti lastno pot v socializem. V izkrynje te poti je treba obvezno črpati moč iz delavskega gibanja drugih dežel prek tovariške izmenjave izkušenj, kritike in pomoči.

Na ta način, da razpolagamo s močjo, katero nam dajejo nauki, ki jih je moč povzeti iz celotnega mednarodnega delavskega in socialističnega gibanja, ki nam jo daje marksistično-leninistična teorija, bomo lahko tudi mi bolj zanesljivo in hitreje ubrali našo italijansko pot v socializem.

Novi generalni konzuli

Beograd, 4. jan. (Jugopress). Dosedanji svetnik in Državni sekretar za zunanje zadeve Antonio Rendić je bil imenovan za generalnega konzula v Gradcu. Njegov prednik Slobodan Krtić se je že precej tega vrnil v Jugoslavijo in je zdaj namestnik oddelka za sekretariatu za informacije.

Te dni bo odpotoval v Marseille svetnik in državni sekretar za zunanje zadeve Luka Belamarić, ki bo ondi prevzel mesto generalnega konzula. Dosedanji generalni konzul Petar Zdravković pa se bo vrnil v Jugoslavijo.

Za generalnega konzula v Sydneyu je bil imenovan dosedanji namestnik oddelka DSZZ Zilvko Jošić. Njegov prednik Iša Njegovan pa je postal svetnik v DSZZ.

Februaria bo prevzel dolžnost generalnega konzula v Capetownu v Južnoafriški uniji Ljuba Reljić. Dosedanji generalni konzul v Capetownu Velimir Lesić pa je premeščen v DSZZ.

MLEKARNA V KOBARIDU pred poskusnim obratovanjem

Z redno proizvodnjo naj bi začela predvidoma okrog prvega maja — V tem sodobnem in velikem obratu bodo lahko letno predelali okrog 3.700.000 kg mleka

V Kobaridu bodo kmalu začeli poskusno obratovati v veliki in moderni mlekarni. Sredi januarja bodo v njej na moderen industrijski način predelali prve količine mleka iz kobariske in bovške občine, ki so ga doslej predelovali v sir in maslo v neigieničnih in tehnično skrajno primitivno opremljenih vaških mlekarnicah. Nova mlekarna, ki je skupaj z opremo stala 223 milijonov dinarjev, bo torej velikega praktičnega pomena za napredek mlekarstva in živinoreje. V njej bodo lahko letno predelali okrog 3 milijone 700 tisoč kilogramov mleka, kolikor ga sedaj živinorejci na tem področju oddajajo omenjenim vaškim mlekarnicam. Z redno proizvodnjo bo mlekarne predvidoma začela prvega maja.

Med živinorejci je glede na ta bližnji in pomemben dogodek opaziti veliko zanimanje. Predvsem jih zanima ali bo nova mlekarna rentabilna ali ne, po čem bo plačevala mleko, kakšna bo organizacija odkupa in prevoza mleka, ali bodo sirotko vračali kmetom itd.

Treba je poudariti, da sta odgovor oziroma ugodna rešitev zadnjih vprašanih predvsem v rokah samih živinorejcev. Če bodo le-ti sodelovali in pomagali samoupravni organom nove mlekarne pri njihovem delu in prizadevanjih, tedaj bo obrat lahko zadovoljivo opravljal svoje naloge v korist družbe in prizadetih živinorejcev. Predsednik Odbora za mlekarstvo pri OZZ Gorica tovariš Franc Ivančič meni, ob upoštevanju vseh stroškov v zvezi z odkupom in predelavo mleka ter s prodajo mlečnih izdelkov, da bo mlekarne rentabilna in bo lahko plačevala mleko po 23 din liter. Ostalo bo še nekaj dobička, ki ga bodo razdelili kmetijskim zadrugam, sorazmerno s količino mleka, ki ga bodo le-te oddajale.

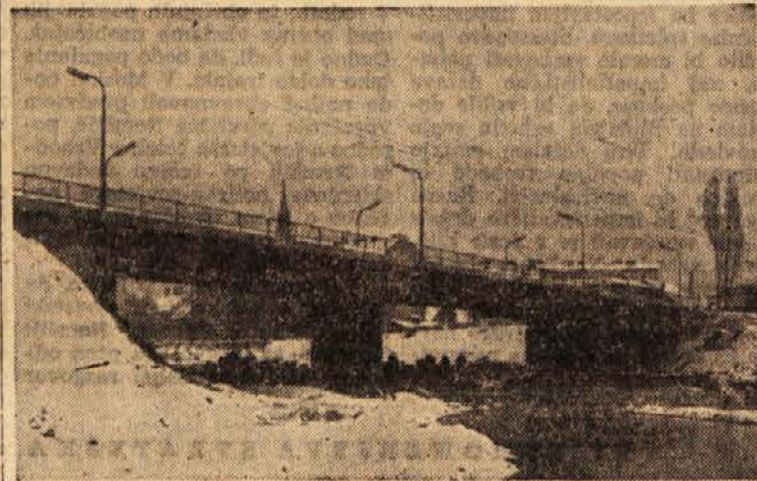
Zadruga bodo skladno z veljavnimi predpisi razdelile do 20% deleža iz dobička kot ristorno živinorejcem, ostalih 80% deleža pa porazdelile med posamezne sklade za napredek in pospeševanje kmetijstva. Pogoj za zgoraj omenjeno odkupno ceno mleka je, da bo le-to vsebovalo 3,5% tolsche. Seveda je za uspešno poslovanje najbolj važno, da bodo živinorejci novi mlekarni oddajali mleko vsaj v takih količinah, kot sedaj vaškim mlekarnicam. Če bo mleka več, tedaj ga bodo pozneje morda lahko celo nekoliko dražje plačevali.

Mleko bodo odkupovali po načelu tolsčnosti; se pravi, čimvečja bo tolsča, tem višja bo cena. To je za tolminske živinorejce vsekakor ugodno, ker je tolsčnost mleka na Tolminskem na splošno precejšnja in znaša denimo v krajih okrog Tolmina 3,7%. Vsaka desetinka tolsche je vredna

okoli 0,65 din. Če vsebuje tolikšen odstotek tolsche tudi mleko na Bovškem in Kobariskem, tedaj ga bo mlekarne odkupovala ne po 23, temveč po 24,30 din liter.

Odkup bodo organizirali prek dosedanjih vaških mlekarnic (le-te bodo zaradi skrajno slabih higienskih razmer zaprli), le ponekod na Bovškem bo treba odpreti nekaj novih zbiralnic mleka. Za prevoz bo skrbel mlekarne sama, ki ima že pet vozil na razpolago. Lahko pa bodo tudi zadruga same oskrbele prevoz, če se jim bo zdelo to koristno in potrebno.

Sirotko bodo lahko dobivali živinorejci po zmernih cenah kot neuporabno surovino, vendar bodo morali sami oskrbeti prevoz.

Nov most čez Savinjo v Celju, ki so ga izročili prometu preteklo nedeljo

TO IN ONO IZ MOZIRSKE OBČINE

MLEKARNO BODO GRADILI

Na zadnji seji upravnega odbora Gostarske kmetijske proizvodnje poslovne zveze Mozirje so sklenili takoj izdelati elaborat za gradnjo novega mlekarskega obrata. Z graditvijo mlekarne, bi lahko zbrali precej mleka, ki zdaj ostane pri kmetih. Odkupel pa bi tudi drag prevoz mleka v Celje, saj stane za liter kar 19 dinarjev.

V SOLČAVI BO TRITEDENSKI TEČAJ

Za okolici Luč in Solčave bodo v hotelu Rogovlec v bližini Solčave v semestrskih počitnicah organizirali tritedenski kmetijsko-gospodarski tečaj, ki bo internatskega značaja. Tečaj bo trajal od 15. januarja do 6. februarja. V sklopu tega tečaja bo tudi gospodinjstveni tečaj, ki ga bodo obiskovali kmetičke dekleta. Učiteljstvo, ki bo v glavnem vodilo ta tečaj in domačini se mnogo bolj navdušujejo za tak sirarski pouk kot pa za obično dvoletno kmetijsko-gospodarsko šolo, ki sprito neobveznosti pouka ponekod ne dosega zadovoljljivih rezultatov.

Drugo leto bo najbrž tudi v takem času še en tritedenski tečaj in potem bodo tečajniki dobili izkaze, kot da so končali dvoletno kmetijsko-gospodarsko šolo.

ČAS JE ŽE, DA RAZMEJIMO PAŠNIKE

Pri gozdarsko kmetijski proizvodnji poslovni zvezi v Mozirju so ustanovili aktiv absolventov kmetijskih šol in naprednih kmetovalcev mozirske občine. Že prvi sestanek, ki je bil dobro obiskan, je pokazal, da je bila zamisel za ustanovitev takega aktivna res pametna. Znan je se odločili, da bodo v bodoče uvažali v glavnem sivojavo pasmo. Menili so tudi, da bi morali živinorejci v višinskih delih preiti v glavnem na vzrejo dobre plemenske živine. Za uspešen razvoj živinoreje pa je že skrajni čas, da se enkrat dokončno uredi razmejitve pašnikov od gozdov. Ta razmejitve se vleče skoraj že 10 let in še dolgo zdi na končani. Ali je tako zavlačevanje res potrebno? Čas je že, da pristojni organi to enkrat le dokončno uredijo. Po dokončni razmejitvi bo treba pašnike temeljito očistiti. Tudi gnojenje pašnikov bo treba posvetiti več skrbi.

V Zalcu bo treba ustanoviti glasbeno šolo

Starši v Zalcu že dolgo žele, da bi začela delati glasbena šola. Za začetek bi bilo dovolj, če bi gojencem nudila glasbeni pouk iz nekaj glavnih instrumentov in osnovne glasbene vzgoje. Mnogi starši bi radi svoje otroke glasbeno izobrazili, pa ni možnosti. Nekateri plačujejo glasbene učitelje, ki njihove otroke poučujejo doma. Če bi ustanovili glasbeno šolo, bi bilo ustrezno mnogim staršem in otrokom. Svet za prosveto in kulturo pri Ob LO Zalec je na zadnji seji razpravljalo o potrebi glasbene šole. Sklenilo je, da priporoči ustanovitve šole občinskemu ljudskemu odboru, ki bi moral zagotoviti za njo sredstva za vzdrževanje in prostore. Nastaviti bi bilo treba vsaj enega stalnega strokovnega učitelja glasbe, ki bi bil upravnik. Ostale učne moči pa bi lahko poučevali zaenkrat tudi honorarno. Zato je sklenilo, da je potrebno stipendirati študente glasbene šole, ki bi po končanem študiju nastopili to službo.

Nad 220 predavanj in 115 predavateljev

za ljudsko izobraževanje v mariborskem okraju

Svet Svobode in prosvetnih društev okraja Maribor je v sezoni 1956/57 pripravil pripravljen okvirni program predavanj, ki naj bi bila v okviru ljudskih univerz vseh prosvetnih društev v okraju.

V programu je nad 220 predavanj z različnih področij znanosti, ki jih bo posredovalo okoli 115 predavateljev. Mnoga predavanja bodo spremljale sklopične slike, kar bo še bolj navdušilo poslušalce. Tako bodo n. pr. opremljena nekatera predavanja SPOZNAVANJE DEŽEL IN LJUDSTEV celo z gramofonskimi ploščami, ki reproducirajo ljudsko glasbo in ples, tako bo n. pr. predavanje o Indiji in njenih prebivalcih in ljudstvih Afrike nekdanj danes. Močno je tudi zastopana pedagoška stran pod skupnim naslovom DRUŽINA IN OTROK, kar s 17 predavanj s 13 predavatelji-pedagogi. Velika pozornost je posvečena tudi zdravstveni prosveti, ki obsega 23 predavanj. 17 predavanj s potovanj po tujih državah bo opremljenih s sklopičnimi slikami. Sed predavanj bo posvečenih ideološki vzgoji ljudi, kmetijski izobrazbi pa 14 predavanj.

Delovne nezgode v koprskem okraju

Čeprav je število delovnih nezgod v koprskem okraju nekoliko pod republikanskim povprečjem, je glede na zadostno razvite industrije, še vedno precej visoko. Zlasti veliko delovnih nezgod je pri mladih delavcih in vajencih, ki dela na strojih, ponesrečilo. Največ delovnih nezgod je bilo v izoli, ker je tam tudi najbolj razvita industrija.

Pristojni organi na Koprskem so sklenili, da bodo poostri kazni za tista vodstva podjetij, ki ne bodo poskrbela za izboljšanje varnosti dela in za boljše seznanjanje mladih delavcev s tehničnimi postopki.

Lani 40 milijonov za razvoj gozdarstva in lesne industrije v idrijski občini

Na področju gospodarstva sta bila lani v idrijski občini razen rudnika živega srebra največja investitorja gozdarstvo in lesna industrija. Za razvoj in napredek obeh teh panog so porabili iz raznih virov okoli 40 milijonov dinarjev. Največ sredstev so porabili za gradnjo novih gozdnih cest in drugih komunikacij. Le-te namreč omogočajo boljše izkoriščanje ter nego in obnovo gozdov ter hkrati lažji in hitrejši dostop v oddaljene gozdove, kar je važno tudi iz turističnih razlogov.

Pot v Kramaršico, ki so zanjo porabili 14 milijonov dinarjev, omogoča izkoriščanje novih gozdov ter hkrati nadaljnji razvoj turizma. Odrpila je namreč prehod do znanih Klayž, kjer menijo urediti gorsko jezero. Tudi stare dotrajane poti, last zasebnikov in družbe, so temeljito popravili odnosno razširili. Za prve so porabili preko 3 milijone in druge skoraj 5 milijonov dinarjev. Za obnovo, nego in varstvo gozdov ter vzdrževanje in razširitev drevesnic so porabili preko 11 milijonov, od tega samo za obnovo in nego zasebnih ter gozdov splošnega ljudskega premoženja okrog 9 milijonov dinarjev.

Razna podjetja lesno-predelovalne industrije so sama prispevala 7 milijonov dinarjev za povečanje prevoznih sredstev, povečanje proizvodnje ter za popravila poslopij in drugih naprav. — Gozdarstvo posvečajo v idrijski občini vse večjo skrb, ker se z njim preživlja velik del prebivalstva. Ta panoga bo zavzemala važno mesto v prihodnjem gospodarskem razvoju občine tudi zato, ker je rudnik živega srebra zmeraj bolj siromašen. M. D.

Planinska postojanka na Kumu: Planinsko društvo »Kum« v Trbovljah je planinski dom na Kumu v notranjosti že povsem uredilo, kakor kaže podoba lepo urejene jedilnice

PREDLOGI IN NAČRTI OKRAJNEGA SVETA ZA TURIZEM

Pred novo turistično sezono v Zasavju

Z varčnostjo, s sedmimi milijoni in krajevnimi pobudami bo mogoče v marsičem izboljšati turistične pogoje — Izdelava načrta za desetletni razvoj turizma

Odkar je v Zasavju začel v tujski promet in turizem spodbudno posegati okrajni Svet za turizem, marsikatera stvar ni več tako prepuščena sama sebi, kot je bila vsa zadnja leta. Prizadevanost, s katero so se člani lotili dela na tem področju družbenega upravljanja, že kaže tiste širše meje, v katerih naj bi se v prihodnjih letih razvijal turizem in tujski promet v Zasavju. V eni, dveh sezonah vseh stvari, vprašanih in potreb kajpada ni mogoče rešiti, najmanj pa bi jih bilo mogoče rešiti, če bi v posameznih komunah mirno pričakovali, da bo turistično problematiko v vsem reševal edino okraj. Tem bolj dragocena je zatorej tista okvirna pobuda, s katero je okrajni Svet za turizem začel po posameznih občinah vzbujati interes za razvoj turizma in tujskega prometa na manjših področjih, ki imajo različne pogoje in turistične značilnosti. Ta pobuda bo nedvomno po občinah in na izrazitejših turističnih področjih rodila marsikaj koristnega, ob tej pobudi bodo polagoma ljudje spoznali, da ne gre za »turistično in tujsko prometno pridigo«, ampak da bo njihovo delo za povzdig in razvoj turizma v prvi vrsti prineslo hasek njim samim.

Svet za turizem bo po presoji prirodnih, prometnih, gostinskih, zdravstvenih in splošnih pogojev izdelal okvirni načrt za desetletni razvoj turizma v Zasavju. V ta namen bodo posamezne občine zbrale vse razpoložljive podatke, ki bodo izhodišče za načrt in predloge o bodočem razvoju turizma. Razen tega pa je Svet za turizem postavil veččlansko komisijo, ki bo konkretno na terenu proučila trenutno stanje ter dajala predloge, kje in kako izboljšati vsaj tiste stvari, ki niso zvezane z večjimi investicijami (hižena, čistota, lepa postrežba itd.).

Za turistično sezono v prihodnjem letu je Svet za turizem po zbranih podatkih in predlogih predvidel okoli 7 milijonov investicij iz okrajnega proračuna. Če k tej vsoti pristojemo še varčnost pa lokalne pobude in lokalno delo, potem bo moč urediti marsikaj, in sicer tem več, čim izdatnejši bo delež samih občin in njihovih turističnih področij. Ker je treba Krko od Brežice proti Kostanjevici turistično izkoristiti, kaže urediti to primerne camping prostore ter vsaj nekaj kopališč. S popravilom poti iz Krškega na Stari grad bo spet ljudem odprta za znamenita zgodovinska točka nad Krškimi. Na Bohorju nad Senovim bo treba prihodnje leto do kraja dograditi planinski dom, mimo katerega pelje turistična zasavska transverzala od Kumrova na Kum. Nujno je, da dobi Sevnica kopališče. Nad Zidanim mostom že dolgo čakajo turisti na urejeno razgledno točko. Na Kalu in na Gorah bo treba podpreti ureditev sodobnih planinskih postojank. Na Kumu in na Mrzlici je treba opraviti ureditvena dela. Na Kleku nad Trbovljami bo slednjič le treba dograditi »Dom Tončke Čečevce«. Na Čemšenški planini nad Zagorjem ne bo več moč odlašati z vprašanjem betonske cisterne. Dopolnilne ureditve je potrebna tudi postojanka na Sv. Gori. V Sent Gotardu na Trojanah pa bi kazalo pripraviti prostor za počitniško naselje. Nad vse nujno pa je, da bi poskrbeli s posebnim vodilcem po Zasavju za primerno propagando za ta del Slovenije. To je le nekaj konkretnih predlogov, ki jih Svet za turizem postavlja za sezono v prihodnjem letu. Njim naj občine in turistične ter opeševalna društva dodajo še svoje predloge in tako v lastni pobudi opravijo premnoga drobna dela. (Ž)

Obnovili bodo 220 hektarov vinogradov in sadovnjakov

Upravni odbor kmetijske proizvodnje poslovne zveze v Koprju je sestavil program za pospeševanje kmetijstva v kopriški, izolski in piranski občini. Sredstva bodo vložili predvsem za gojitve najdonosejših kultur, za obnavljanje sadovnjakov in vinogradov ter za razvoj ekonomij pri kmetijskih zadrugah. Za uresničitev tega programa bi potrebovali 180 milijonov dinarjev. Polovico teh sredstev bodo dobili iz skladov kmetijskih zadrug in od kmetovalcev, drugo polovico pa iz sredstev občin, okraja, republike in zveze.

Med najvažnejšimi nalogami bo obnove 100 ha vinogradov in 120 ha sadovnjakov. Razen tega bodo vzgojili okrog 5 milijonov raznih sadežev in toplih gredah, zgradili osem skladišč za kmetijske pridelke ter uredili nekaj vrtov, ekonomij in mehaniziranih delavnic.

Kmetijska proizvodnja zveza namerava letos nabaviti večje število goveje plemenske živine za kmetijsko ekonomijo v Strunjanu in za kmetijsko zadrugo v Dekanah. Zamenjalo pa bo okrog 60 glav istrske mešane pasme za čisto sivojavo pasmo.

Ob robu

V slovenskih obalnih mestih je bilo za Novo leto izredno živahno. Praznovanja Novega leta so se udeležili tudi številni izletniki iz raznih krajev Slovenije in s Tržaškega. Vsi lokali so bili zasedeni do zadnjega kotička. Izrednega okvaza se bila najbrž najbolj veselja gostinska podjetja. Samo v štirih največjih kopriških gostinskih podjetjih so zabeležili v noči od ponedeljka na torek skoraj milijon dinarjev prometa.

V razdobju zadnjih osmih dni je prihajalo iz Italije v Jugoslavijo več oseb. Našim organom v Benki pri Kozini se je javil 22-letni Miro Rožanda, ki je pred pobegom v Italijo stanoval v Pulju. Izjavil je, da je zbežal lani v avgustu, vrnil pa se je, ker ni mogel dobiti v Italiji ustrezne zaposlitve in zaradi slabih razmer v begunskih taboriščih.

Postaji Ljudske milice v Dutovljah se je javil Marjan Švangel iz štanje na Krasu. Izjavil je, da je šel v Italijo lani v avgustu, vrnil pa se je iz istih razlogov kot Rožanda.

Obalni straži v Piranu pa se je javil 29-letni italijanski državljani Narciso Suriani iz Trsta. V Jugoslavijo je pribežal v motorlni čolnom. Izjavil je, da je pobegnil zato, ker že več mesecev ne more dobiti dela.

Naposled

CINEMASCOPE

v Ljubljani

V soboto 5. januarja 1957 bo ob 20. uri v kinematografu Vič in ob 21. uri v kinematografu »Komuna«

PREMIERA AMERIŠKEGA FILMA

CARMEN JONES

Bizetova glasba...
Meriméejeva zgodba...
Hammersteinov scenarij...
Dorothy Dandridge —
črna Carmen...
glas Marilynne Horn...
Harry Belafonte — črni don José...
glas Le Vern Hutchersona...
režija Ottó Premingerja...
prekrasne barve...
cinemascopeški izrez slike...
plastilni magnetni ton...

to so glavne značilnosti filma »Carmen Jones«, ki pride na redni spored kar dveh ljubljanskih kinematografov. — Naslednji cinemascopeški film: »DO PEKLA IN NAZAJ«, biografija ameriškega junaka iz druge svetovne vojne Audia Murphya, ki je bil odlikovan z najvišjimi ameriški vojaškimi odlikovanji. V filmu igra AUDIE MURPHY sam sebe.

Janeza Svajncarja, avtorja vesel
igre »Ognjen srce«, smo doslej p
znali kot pisca mladih, čustven
To pot se je prvič javno predst
kot dramatik. V »Ognjenem srce
je lotil lažja dramska žanra: z
bavne veseligre, kjer je glavni p
u dasedem nemogočem, čustven
selih situacijah in manj na značaj
oseb ali ostrlin ideje. »Ognjeno srce
je nepretno, glazna, zabavna vese
lgra, katere glavni namen je zabav
to, da se tudi taka dramska del
ljuje vrtne vrste, ki so v obse
dvoma v programu delovanja kulturn
no-umetniških društev svoje mesto i
u pčivenosti. Tu in tam se v igri za
blesti resnično duhovit utrinek al
domela, ki se včasih lahko uporabi
in obenem literarno vrednost.

Postarjal se pokopali »Ognjen
srce« v celoti prav pristavilo in z oči
ne ljubeznijo do domačega dela

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Italijanski barvni film

»ODISEJ«

Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Kirk Douglas, Rossana Rossellini in Silvana Mangano. — Ob 22 ameriški film: »Ne kot tujec«. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«

Premiera italijanskega filma

Prepovedane ženske

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Linda Darnell in Anthony Quinn. Ob 10 matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

»GOG«

V glavni vlogi Richard Egan in Constance Dowling. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »KOMUNA«: Ameriški film: »Marty«. Predstavi ob 16 in 18. — V glavni vlogi Ernest Borgnine in Betsy Blair. — Ob 21 premiera cinemascopskega filma: »Carmen Jones«. V glavni vlogi Dorothy Dandridge, Harry Belafonte.

KINO »VIC«: Amer. film: »Ne kot tujec«. Predstava ob 16. V glavni vlogi Robert Mitchum, Olivia de Havilland. — Ob 20 premiera cinemascopskega filma: »Carmen Jones«. V glavni vlogi Dorothy Dandridge, Harry Belafonte.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »SOCA«: Ameriški film: »Marty«. Predstavi ob 17 in 19. Vstopnice so za pet dinarjev dražje, ker nastopa zongler Bobby. — Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »ŠISKA«

Ruski barvni film

»Arena pogumnih«

Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

Splošna bolnišnica Gorica

v Sempetru pri Gorici

razpisuje

naslednja delovna mesta za:

zdravnika specialista-kirurga

zdravnika specialista ginekologa

zdravnika specialista otorinolaringologa

zdravnika specialista pediatra

zdravnika anesteziologa

Pogoj za vsa zgoraj navedena mesta je spec. izpit

zdravnike splošne prakse (sekundarije)

Pogoj: dovršen staž — strokovni izpit

farmaceuta

Pogoj: farmacevtska fakulteta s strokovnim izpitom

farmaceutskega pomočnika

Pogoj: šola za farmacevt. pomočnike s strok. izpitom

medicinske sestre

Pogoj: diploma šole za medicinske sestre

instrumentarke

Pogoj: sred. medic. šola in opravljen tečaj

laborante

Pogoj: srednja med. šola in potrebna praksa v laboratoriju

bolničarje

Pogoj: šola za bolničarje s strokovnim izpitom

otroške negovalke

Pogoj: šola za otroške negovalke

oddelčne administratorke

Pogoj: administrativna šola ali 3-letna praksa v pisarniških poslih

Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku. Nastop službe je možen takoj. Samska stanovanja zagotovljena. Prehrana možna v menzi bolnišnice.

Pismene, pravilno kolkovane ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na upravo

SPLOŠNE BOLNIŠNICE GORICA

Sempeter pri Gorici 4852

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA
Sobota, dne 5. januarja: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.
Nedelja, dne 6. januarja: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 2.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sobota, 5. januarja ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Izven.
Nedelja, 6. januarja ob 15: Mozart: »Figarova svatba«. Izven.

IZ PTUJA

KINO

»MESTNI KINO«: Ameriški film: »V kolaradskih kanjonih«.

IZ MURSKÉ SOBOTÉ

KINO

»PARK«: Ameriški barvni film: »Shane«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Alan Ladd in Van Heflin.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 5. januarja ob 11: P. Golia: »Uboja Ančka«. Zaključena predstava za šolo iz Sempetra.

Nedelja, 6. januarja ob 15.30: Golia: »Uboja Ančka«. Izven.

KINO

»UNION«: Ameriški barvni film: »Teodora Bizantinska«. Predstavi ob 18 in 20.

»METROPOL«: Ameriški barvni film: »Borba v vesoljstvu«. Predstavi ob 18 in 20.

IZ ŽALCU

KINO

Ameriški barvni film: »Kvartoprec z Mississippija«. Predstava ob 19.30. V glavni vlogi Tyrone Power in Julia Adams.

VESTI IZ TREBOVELJ

Gledališče Svoboda-Center. V soboto, 5. januarja ob 19.30 v Delavskem domu Foersterjeva opera: »Gorenjski slavček«.

KINO

»SVOBODA«: Trbovlje II: Amer. film: »Ne bodo mi verjeli«. V glavni vlogi Robert Young in Susan Hayward.

»DELAŠKI DOM«: Francoski film: »Stopnice za služinčade«.

IZ NOVEGA MESTA

KINO

»KRKA«: Slovenski film: »Dolina miru«. V glavni vlogi John Kitzmiller.

IZ DOMŽAL

KINO

Italijanski film: »Kruh, ljubezen in ljubosumnost«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica.

BOLNICA VALDOLTRA PRI KOPRU

potrebuje za novo otvorene bolniške paviljone

rentgenskega pomočnika

kurjača parnih kotlov

bolničarke

otroške negovalke

fizioterapevte

Samskim osebam nudi zavod celotno oskrbo. Lastnoročne ponudbe sprejema uprava bolnice 14 dni 4883

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

URADNA ŽREBNA LISTA

NOVOLETNE LOTERIJE

Srečke s končnicami	so zadele dobitke	Srečke s končnicami	so zadele dobitke	Srečke s končnicami	so zadele dobitke
10	4.000	37933	60.000	95966*	80.400
33660	60.000	59063	80.000	095956*	1.500.400
88630	60.000	125963	800.000	286086*	200.400
11	1.000	14	1.000	1747	30.000
44731	60.000	44	3.000	5517	30.000
62801	100.000	84	1.000	27557	100.000
73911*	61.000	4754	20.000	053857	400.000
001521	600.000	7394	50.000	88	1.000
377411*	301.000	36494	100.000	458	8.000
262	15.000	58274	80.000	5608	50.000
23612	100.000	61154	60.000	9068	20.000
24742	60.000	77554	60.000	21378	60.000
35242	60.000	82494	60.000	48418	60.000
70942	60.000	03575	60.000	71318	60.000
75502	100.000	24205	60.000	155308	2.000.000
89312	80.000	6	400	320028	1.000.000
91912	80.000	07506*	80.400	09	1.000
98402	80.000	39176*	60.400	49	2.000
243	10.000	56536*	60.400	17219	100.000
9823	20.000	58286*	80.400	33669	60.000
30843	100.000	62966*	100.400	69459	60.000
32423	80.000	83566*	80.400		

Skupno 73.640 dobitkov in premij v skupni vrednosti 112.000.000 dinarjev

V znesek za izplačevanje z znakom * je vključen vezan dobitke. Dobitke izplačujejo brez vsakih odbitkov, in sicer:

zastopniki za prodajo srečk J. L. do 50.000 din, dobitke nad 50.000 din in vse premije pa Glavna direkcija J. L. v Beogradu, republiške direkcije v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju in filijala A. P. V. v Novem Sadu

Pošte dobitkov Novoletne loterije ne izplačujejo

Zadnji dan za izplačevanje dobitkov Novoletne loterije je 4. marec 1957

Beograd, 4. jan. 1957

St. 5800/56

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Nenad Stanković, l. r.

glavni direktor

Brana Radovanović, l. r.

predsednik upravnega odbora

RADIO LJUBLJANA

Spored za soboto, 5. januarja

II. program

Poročila ob 13.00, 14.30 in 15.00.

12.30 Komorni koncert — 13.15 Za

staro in mlado (spored operetnih in

zabavnih melodij) — 14.30 Ljubljanska

kronika in obvestila — 14.30 Mali or-

kestralni koncert (Glinka, Pahor, Glazunov) — 15.15 Zaključek opoldanske

oddaje — 22.15—24.00 Igramo za ples.

I. program

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00,

17.00, 19.00, 22.00 in 22.55.

5.00—7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — 6.30

do 6.40 Reklame in obvestila — 7.10

Zabavni zvoki — vmes od 7.20—7.25

Naš jedilnik — 8.00 Zaključek oddaje

— 11.00 Igra trio Dorka Škoberneta —

11.15 Dober dan, otroci! (Hans Falla-

da: Zgodba o Petru Momljaču) — 11.30

Domache napave izvajajo Mariborski

ansambli — 12.00 Opoldanski koncertni

spored — 12.30 Kmečka univerza: ing. Ivan Zupančič: Aktualni problemi slovenskega kmetarstva — 12.40

Operetne melodije — 13.15 Pred mikrofonom so Zadovoljni Kranjci — 13.30

Od arije do arije — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35

Zelenci ste — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40

Novi filmi — 16.00 Glasbene uganke — 17.10

Kaj bo prihodnji teden na sporedu — 17.30 Zabavna in plesna

glasba na tekočem traku — 18.00 Okno v svet: Zunanja Mongolija — 18.15

Umetne in narodne pesmi poje ženski vokalni kvartet — 18.30 Jezikovni pogovori — 18.45

Igra tamburaški orkester Matka Sijakovića — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30

Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Veseli večer — 21.00

Iz naših javnih zabavnih prireditvev v letu 1956 — II. del — 22.15

Oddaja za naše izseljence — na valu 327.1 m — 22.55—23.00

Poročila — 22.15 do 23.00 UKV program: Igramo za ples — 23.00—24.00

Oddaja za tujino — na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

DROBNI OGLASI

RACUNOVODJO, s prakso, sprejme

Kmetijsko gospodarstvo Podiehnik pri Ptuj. Nastop službe 1. februarja 1957. Plača po dogovoru. Družinsko stanovanje zagotovljeno.

VETERINARSKI ZAVOD CELJE RAZPISUJE MESTO

samostojnega računovodje

POGOJI: ekonomska fakulteta ali ekonomska srednja šola z večletno prakso

Plača po uredbi in dopolnilna plača

Nastop službe takoj ali po dogovoru

Pismene ponudbe pošljite na Upravo Veterinarskega zavoda Celje, p. p. 31 C 25

Na podlagi člena 40 Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev razpisujemo mesto občinskega

VETERINARJA

pri občinskem ljudskem odboru v Žalcu

POGOJI: fakultetna izobrazba in večletna praksa

Prijava z življenjepisom je dostaviti do 15. januarja 1957 na Občinski ljudski odbor Zalec, Komisija za volitve in imenovanja 5

Komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Novo mesto razpisuje na podlagi 10. člena Zakona o pristojnostih občinskih ljudskih odborov (Ur. list FLRJ, št. 34/55)

MESTO DIREKTORJA

ZADRUŽNE MLEKARNE V NOvem MESTU

POGOJI: višja strokovna izobrazba iz mlekarstva ali kmetijske stroke ter najmanj 5-letna praksa, ali srednja strokovna izobrazba iz mlekarstva ali kmetijske stroke in najmanj 10-letna praksa

Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru

Kolkovane prošnje s 180 din in 95 din občinske takse, z življenjepisom in opisom strokovne usposobljenosti pošljite do 20. januarja 1957 Občinskemu ljudskemu odboru Novo mesto N 13

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR NOVA GORICA, Komisija za razpis mest direktorjev razpisuje na podlagi člena 10 Zakona o pristojnostih občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 34/55)

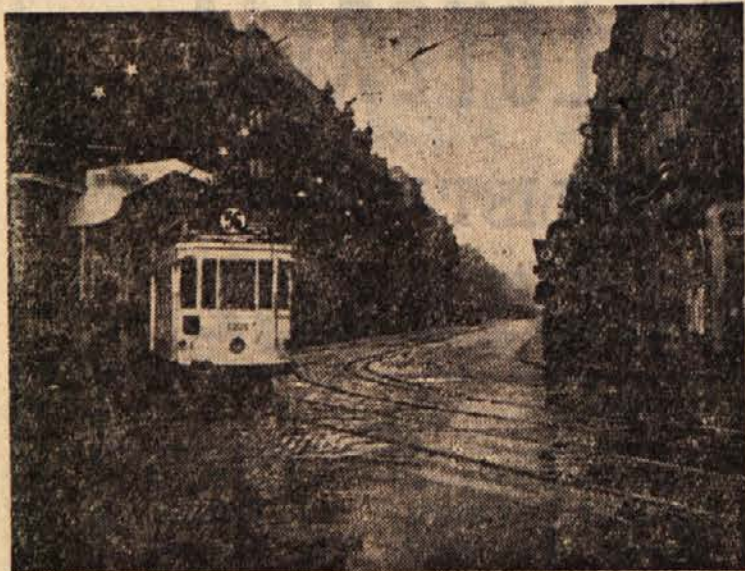
MESTO DIREKTORJA

PODJETJA »GOZDNO GOSPODARSTVO GORICA« V NOVI GORICI

POGOJI: fakultetna izobrazba, predpisani strokovni izpit in petletna praksa ali srednja gozdarska izobrazba, predpisani strokovni izpit z najmanj petnajstletno prakso v gozdarski stroki, od tega najmanj dve leti na vodilnem mestu

Ponudbe pošljite do 31. januarja 1957 na občinski ljudski odbor Nova Gorica, Komisija za razpis mest direktorjev 4

Zanimiva najdba v Bitolju

V Bitolju so pred kratkim našli precej veliko marmornato ploščo, ki je nenavadno velikega pomena za to mesto. Na plošči, ki je meter široka in 80 cm visoka, je napisano slovansko besedilo. Po izjavi strokovnjakov, ki so si ploščo ogledali takoj po

Z odlokom je belgijska vlada zadnje dni novembra prepovedala uporabo bencinskih motornih vozil ob nedeljah. Sredi deževnega popoldneva so vozili po cestah belgijskega Bruxellesa samo tramvaji.

najdbi, piše na njej, da je bil napis vrezan v kamen po ukazu ali na čast (besedila se niso mogli popolnoma razbrati) Jovana, sina Aronovega, Samuilovega brata. V zvezi s tem posvetilom je omenjeno tudi ime mesta Bitolja. Zgodovinarji so se sicer že doslej strinjali v mnenju, da se je sedanje ime Bitolj prvič pojavilo v času vladavine carja Samuila, vendar o tem doslej

niso poznali nikakršnega pisnega dokumenta. Strokovnjaki so natanko dognali, da izvira omenjena plošča iz 11. stoletja. Plošča je bila vžidana v neko bitoljsko džamijo, ki so jo pred kratkim začeli podirati, da bi na tem mestu po regulacijskem načrtu zgradili novo stanovanjsko poslopje. Besedilo na marmorni plošči pa ni popolno, zato strokovnjaki domnevajo, da sta morali biti dve takšni plošči in da je ohranjena druga. Po ustnem izročilu pa je bil na mestu, kjer zdaj podirajo džamijo, v nekdanjih časih samostan. Morebiti jih je bilo celo več. V tujini mesto Bitolj še zdaj nazivajo Monastir, to pa zaradi tega, ker so Slovani »manastir« (t. j. samostan) nazivali tudi »bitelj«, ker je bilo mogoče v njem tudi stanovati. Od besede »bitelj« pa je nastalo sedanje ime tega makedonskega mesta.

Velikanski jez

Na področju velike sibirske reke Ob bodo na pomlad začeli uporabljati velikanski jez, ki so ga zgradili v okviru novosibirske električne centrale na tej reki. Voda za jezo bo poplavlila področje v dolžini 200 in v širini 20 km. Povprečna globina bo znašala nad 20 m, površina celotnega akumulacijskega jezera pa nad 1000 kvadratnih kilometrov. Na obalah bodočega jezera so že začeli graditi tovarna in potniška pristanišča. Ker pričakujejo pogosta neurja in viharje, bodo zgradili za ladje tudi posebno zavetje. Gradijo štiri takšna pristanišča, ki bodo najodobnejše opremljena in 30 do 40 km drugo od drugega. Z nastankom tega umetnega jezera se bodo odprle široke možnosti tudi za razvoj ribištva.

Presenetljiv rekord

Neko podjetje za zbiranje in izkoriščanje odpadkov v New Yorku je proslavilo pred dnevi kaj nenavaden rekord: od ustanovitve v letu 1930 pa do danes, se pravi v 35 letih obstoja, je »zmlelo« natanko milijon starih avtomobilov in dobljene odpadke poslalo v nadaljnjo predelavo. Medtem ko so v tem podjetju splošno porabili za razstavitev in zmletje vsakega avtomobila skoraj 40 delovnih ur, ker so vse delo opravljali z rokami, zdaj posebni stroji zmlejejo dosluženi avto v nekaj minutah.

Vodna masaža doma

Bolniki, ki bolujejo zaradi otroške paralize, in vsi tisti, ki jim je treba poživljati krvni obtok, so morali doslej obiskovati draga kopališča, kjer je edino bilo mogoče dobiti podvodno masažo, zdaj pa to ne bo več potrebno. V Švici so namreč iznašli novo krtičo za podvodno masažo, ki ima po oceni strokovnjakov vse pogoje za dobro opravljanje takšne masaže. To krtičo je mogoče pritrčiti v bližini vsake kopalne kadi, vrti in giblje pa se avtomatično zaradi vodnega pritiska.

Nalivno pero

KI SE SAMO POLNI

Svetovno znana tovarna nalivnih peres »Parker« je začela pred kratkim proizvajati popolnoma novo nalivno pero, ki se samo polni.

Podpredsenik te družbe Daniel Parker meni, da je to nalivno pero najpomembnejši izdelek, kar jih je ta tovarna kdajkoli poslala na tržišče, in napoveduje, da bo povzročilo »pravečo revolucijo« v ameriški industriji. Kako si omenjeni strokovnjak to zamišlja, seveda ni popolnoma jasno.

Novo nalivno pero nima gibljivih delov in je izdelano tako, da se avtomatično in samo polni, piše pa v vseh mogočih podnebnih razmerah. Za polnjenje tega peresa so uporabili načelo delovanja kapilar, ki se v njih tekočina dviga navidezno v na-

Drobne ZANIMIVOSTI

5000 LET STARA RIBSKA MREŽA
Na področju Satrupholmskega štetišča v nemški pokrajini Schleswig so pred kratkim izkopali ribsko mrežo, ki je po cenitvah strokovnjakov stara 5000 let. Po zatrtanju vodje izkopavanja dr. Schwabedissena gre za najstarejšo mrežo te vrste, kar so jih doslej našli v Evropi. Po dosedanjih proučevanjih se zdi, da je mreža spletena iz rastlinskih vlaken, ima pa precej široko okenca.

»ZEPNI KLAVIR«

Podjetje za izdelavo klavirjev in orgel v Zahodni Nemčiji, ki je po vsem svetu znano pod imenom »Wurlitzer«, je pred kratkim izdelalo »zepni klavir«, ki ga je mogoče spraviti v običajni kovček, ker je težak v celoti le 46 kg. Seveda se je tudi pri tem »zepnem klavirju« ustvarila elektronika: namesto številnih strun ima instrument vrsto elektronskih z lisič, ki povzročajo tresljaje po udarcu na tipko in zatem s posebnimi ojačevalnimi napravami proizvajajo normalen zvok.

REDKA DIVJAD V MAKEDONIJI

Na področju makedonske republike živijo zveri, ki jih v drugih jugoslovanskih pokrajinah in sploh v Evropi ni več. Med tako divjad sodijo tudi šakali, ki jih je nekaj v okolici Djevdjelije in Strumice, risi pa živijo na Šar planini, jablanici in Peristeru. V teh gorskih predelih je tudi nekaj gamsov. Makedonsko gospodarstvo ima od lova na zveri okoli 60 milijonov dinarjev letnega dohodka.

MRTVA VAS

Na planjavi sredi neretvanske planine Donja gora je zaselek Runjaci. Na prvi pogled se prav nič ne loči od drugih, vendar v vasi ni žive duše. Že pred vojno so se vaščani preselili v Krvavac, ki je bliže vode in zagotavlja boljše življenjske razmere.

GUATEMALSKO-NEMŠKA VOJNA

Pred dnevi je Guatemala prekinila vojno stanje z Nemčijo. Čeprav ta dežela ni sodelovala v nikakršni operaciji proti Nemčiji, je vojno stanje vendarle trajalo. Guatemala je zahtevala odškodnino, češ da je morala njena mornarica neprestano stati na straži, ker je pretela nemška invazija. Guatemalska vlada je nacionalizirala 15 nemških sladkornih in kavlnih plantaž. Pred nekaj meseci so Guatemalci spoznali, da bi Nemčija mogla postati veliko tržilišče za njihovo kavo in sladkor, zato so se začeli pogajati z Nemci, zdaj pa je vprašanje, ali Armas ne bo preključil sklepa o ukinitvi vojne stanja, če bodo Nemci zahtevali nazaj svoje zemljiške posesti.

»CRNA SMRT« NA OBALAH JUŽNE AMERIKE

Velika »oceanska reka«, ki je široka skoraj 4800 km, teče ob zahodni obali Južne Amerike in dovaža nenehoma velikanske količine mrzle vode s področja Antarktike vse do ekvatorja. V tej mrzli »oceanski reki« — ki se imenuje Humboldtov tok — živijo neznanske množice rib in drugih morskih živali, tako da so morska prostranstva ob obalah Peruja eno najbogatejših ribolovnih področij na svetu. Vendar obstoji možnost, da bo že v kratkem naplo zamrlo vsakršno življenje v teh vodah, to pa zaradi tega,

ker strokovnjaki domnevajo, da bodo te vode zamrznile, oziroma zastupili razpadajoči ostanki rastlin in živali, ki so živele v tej mrzli vodi. Popotniki in pomorščaki so že doslej večkrat pripovedovali, kako so ladje, ki so plule skozi to opustošeno področje, nenadoma postale povsem črne, ta pojav pa so poimenovali »barvarna iz Callaoja«, kakor se imenuje znano perujsko pristanišče.

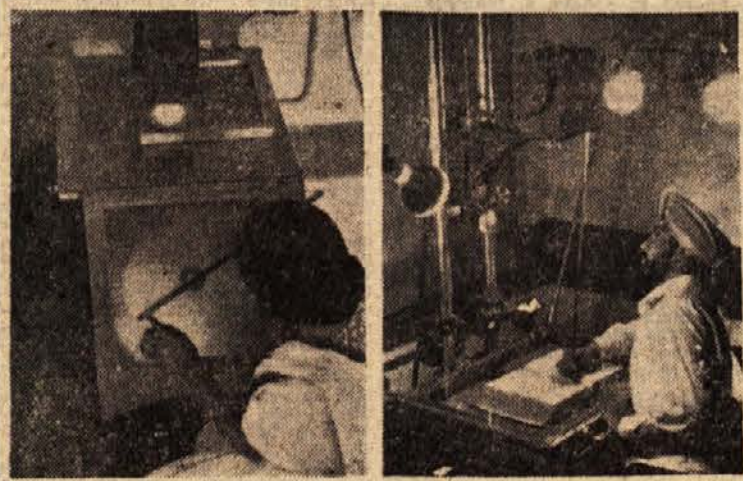
V čem je bistvo tega nenavadnega pojava? Kadar je na južni polovici ekvatorja zima, je na severni zemeljski polovici poletje. Topli tokovi, ki dotekajo s severa, se navadno začno obračati proti obalam Ekvadorja. Po dosedanjih opazovanjih ti morski tokovi praviloma dosežejo le obale Ekvadorja, vendar se včasih zgodi, da krenejo še naprej proti jugu, vse dokler ne naletijo na odpor, oziroma dokler se ne začne mešati z mrzlim Humboldtovim tokom, ki doteka z juga — s področja Antarktike. In v takšnem primeru začne delovati »barvarna iz Callaoja«. Mešanje mrzle vode Humboldtovega toka s toplimi vodami, ki prihajajo s severa, ima pogosto uničujoč učinek na živa

bitja, ki živijo v morju in so navajena na življenje v mrzlem okolju. Črna barva, ki z njo »barvarna iz Callaoja« pleska ladijske trupe, nastaja zaradi velikih količin žveplovega vodik, ta pa se tvori, kakor je znano, pri razpadanju organskih snovi.

Staro in novo v sodobni Indiji

V indijski pokrajini Assam pod himalajskimi gorami se je srečalo staro z novim: na petrolejskih poljih v planinskih globelih delajo moderne naprave, na primer traktorji goseničarji, zraven njih pa udomačeni sloni, starodavno indijsko prevozno sredstvo. V laboratorijih, ki jih kažeza manjša posnetka, spominja ob modernih napravah na stare čase samo ženska obleka — tehničarka ugotavlja učinkovitost penicilinskega vzorca, ki ga je izdelala tovarna v Pimpriju — in pa turban na glavi bradatega Sikha, ki kopira tehnično delo z napravo, kakršna bi bila primerna kot del opreme celo v najmodernejših evropskih in ameriških raziskovalnih središčih.

Riba z belo krvjo

Pred dnevi je znanstveni svet zoološkega inštituta Akademije znanosti ZSSR razpravljal o rezultatih dejavnosti naravoslovne skupine v okviru sovjetske antarktične odprave na motorni ladji »Ob«. Znanstveniki, ki so potovali s to ladjo čez Indijski ocean in zahodni del Tihega oceana, so določili mejo med obema biogeografskima področjema. Te meje ležijo mnogo južneje, kakor so to domnevali doslej. Na področju otoka Kergelena so člani te skupine našli vrsto rib, ki imajo belo kri. Prej so domnevali, da živijo takšne ribe le na področju otokov Južna Georgija. Znanstveniki so prinesli z Antarktike in iz drugih tropskih voda nad 1600 različnih rib in okoli 600 vzorcev planktona. Vse to naravoslovno gradivo bodo najprej skrbno proučili in razvrstili, zatem pa bodo z njim izpopolnili zbirke zoološkega inštituta.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ
MILAN MAVER

172 »Iz zadnjih akcij se nam je nabralo precej okupatorskega orožja, ki ga je treba spraviti v roke partizanom. To po navadi ni naša stvar, ampak tokrat bo pomagala tudi naša skupina. Za podrobnosti načrta tudi jaz ne vem,« je pripovedoval Marko. »Vem le to, da ga bomo prepečljali čez blok mi, to se pravi, dva izmed nas. Kdo zna ravnati s konji?« Nihče se ni oglasil. Očitno ni nihče znal tega.

173 Marko je zagodrnjal: »Hm, potem ne bo nič. Blisk, ali se nisi ti bahal, da si že vozil s konji?« Blisk je skočil pokonci: »Nisem se bahal, res sem vozil s konji!« — »Zakaj potem molčiš?« je jezno vprašal Marko. »Ali nisi rekel, da gresta samo dva izmed nas? Zakaj pa ne bi šli vsi?« je odvrnil Blisk. Fantje so priklimali, ampak Marko se ni strinjal z njimi in prerekali so se dolgo v noč.

174 Naslednjega dne se je vseh pet zbralo na določenem kraju, na majhnem dvorišču ob velikem gnojničnem sodu, ki je stal sredi dvorišča. Marko, ki je bil odšel v hišo, se je vrnil z visokim, po vozniško opravljenim možakarjem srednjih let. »Kaj?! Pet vas je? Kdo si je pa to izmislil! Kdo ti je rekel, da jih pripelji kar pet? Ali se nismo domenili, da prideta dva?« se je razhudil možakar.

»Vse je proti meni: najprej svetlobni signali, potem prometni stražnik, zdaj pa še ti.«

KONCERT IN VEČERJA

Znameniti skladatelj in pianist Franz Liszt je priredil koncert v nekem manjšem mestu. Pred začetkom pa je bilo v dvorani le pet ljudi. Ko je videl tako majhno število poslušalcev, jih je Liszt vse povabil na večerjo v hotel, kjer jim je izvajal celotni koncertni spored.

Ko je bilo naslednjega dne objavljeno, da bo koncert ponovljen, je bila dvorana seveda že celo uro pred začetkom napolnjena do zadnjega kotička, ker so pač vsi upali, da jih bo sloviti virtuoz povabil na večerjo.

Brez besed

SODNIK Z BIBLIJO

Neki sodnik iz Tatevilla v Ohiju je imel na mizi prastaro, skoraj povsem scefirano biblijo, ki so nanjo že tisoči položili roke, ko so prisegli, da bodo govorili resnico. Nekoč pa je neki advokat odprl knjigo in ugotovil, da je imel sodnik na mizi zbirko pravilic »Tisoč in ene noči«.

»Prekrasna poledica! Zaradi nje sva si prihranila vozno za avtobus.«

Če imate na knjižni polici že več knjig z umazanimi robovi, jih lahko očistite s smirkovim papirjem, ki ga pritrđite na leseno ogrodje, kakor kaže naš posnetek. Seveda mora biti smirkov papir fin, pa tudi pritiskati ne smete preveč.

Muzej prve pomoči

V Leningradu so pred kratkim ustanovili kaj nenavaden muzej. V njem namreč zbirajo gradivo o nastanku in razvoju prve pomoči, dokumente, fotografije, poprsja in portrete znanstvenikov, ki so se posebno izkazali pri organizaciji službe »prve pomoči«, kakor tudi vse medicinske aparature in pripomočke, ki so jih uporabljali v ta namen. Seveda so posvetili posebno pozornost tudi najrazličnejšim organizacijam, ki se na prostovoljni osnovi ukvarjajo s to dejavnostjo.